БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 269 (16.352) | 18 ноябрь 1975 йил, сешанба | Баҳоси 2 тийин

- МАШҲУР ТУҚУВЧИНИНГ АЖОЙИБ ҒАЛАБАСИ
- ТАШАББУСНИНГ ИЛҲОМБАХШ ЯКУНЛАРИ
- ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВЛАРНИНГ МЕҲНАТ НАМУНАСИ
- ҚИШЛОҚ ҚУРУВЧИЛАРИ ЮКСАК МАРРАЛАРНИ ЭГАЛЛАМОҚДАЛАР
- БЕШ ЙИЛЛИК ЗАРБДОРЛАРИ САФИ КЕНГАЙМОҚДА
- ПАХТАКОРЛАРНИНГ ФИДОКОРОНА МЕҲНАТЛАРИ

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛ ЗАФАРЛАРИ МЎЛ БЎЛСИН!

КАТТА МЕҲНАТ ЖАСОРАТИ

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ, ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИНИНГ ТЎҚУВЧИСИ ЛИДИЯ ПАВЛОВНА КАЗАНЦЕВАГА

Муҳтарам Лидия Павловна!

Сизнинг хатингизни зўр мамнуният билан ўқиб чиқдим. Сиз бу хатингизда эришган меҳнат ғалабангиз, икки шахсий беш йиллик топшириқларини барвақт бажарганлигингиз тўғрисида хабар қилгансиз. Тўққизинчи беш йилликнинг ўтган йиллари мобайнида уч миллион метрдан зиёд ип газлама тўқиганлигингизни хабар қилгансиз. Бу Сизнинг катта меҳнат жасоратингиздир!

Ленинчи Коммунистлар партиямизнинг бўлажак XXV съезди шарафига зиммангизга олинган юксак мажбуриятларингиз Сиз меҳнат қилаётган комбинатнинг бутун коллективини янгидан-янги меҳнат ютуқларига илҳомлантиради.

Сизни жуда катта муваффақият билан қизғин табриклайман, қаҳрамонона меҳнатингиз учун ташаккур билдираман, сиҳат-саломатлик ва коммунизм ишининг тантанаси йўлида янгидан-янги муваффақиятлар тилайман!

КПСС Марказий Комитетининг
Бош секретари

Л. БРЕЖНЕВ.

ПАРТИЯНИНГ ҒАМХЎРЛИГИГА ЗАРБДОР МЕҲНАТ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАМИЗ

17 ноябрь куни Тошкент тўқимачилик комбинатида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг табрикномаси олиниши муносабати билан митинг бўлиб ўтди. Ўртоқ Л. И. Брежнев табрикномада корхонанинг донгдор тўқувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Лидия Павловна Казанцевани икки шахсий беш йиллик топшириғини бажарганлиги билан муборакбод қилган.

Лидия Павловна ҳамкасб ўртоқлари — тўқувчилар, мастер ёрдамчилари, йигирувчилар, калавачилар, ҳамма фабрикалардаги турли касб вакиллари унинг меҳнат жасорати шу қадар юксак даражада эътироф этилганлиги муносабати билан уни қутлагани биринчи тўқувчилик фабрикасининг Қизил бурчагига келдилар.

Комбинат партия комитетининг секретари В. К. Мимрина ўртоқ Л. И. Брежнев мактубини ўқиб эшиттирди.

Митингда биринчи йигирув-тўқув фабрикаси партия комитетининг секретари Л. Н. Светашова, Л. П. Казанцева ишлайдиган 1-тўқувчилик фабрикаси биринчи цехининг ёш тўқувчиси С. Довгаль, шу фабриканинг цех бошлиғи Р. Керимов, калавачилар комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи, калава цехининг комсорги З. Вовчик, биринчи тўқувчилик фабрикаси иккинчи цехининг ёш тўқувчиси, «Тўртлар ташаббусининг» бошловчиларидан бири Д. Қулматова, комбинат директори А. Б. Бурхонов нутқ сўзладилар. Уларнинг ҳаммалари тўқимачилар коллективи Леонид Ильич Брежневнинг мактубини шодиёна қабул қилиб олганликларини, бу мактуб меҳнатда янгидан-янги жасоратларга чорлашини айтдилар. Комбинатнинг ҳар бир меҳнатчиси КПСС XXV съездини Лидия Павловна Казанцева ва унинг кўпдан-кўп издошларидан ўрнак олиб, янги-янги ютуқлар билан кутиб олишни ўз бурчи деб ҳисоблайди.

Митинг аҳли самимий кутиб олган Лидия Павловна бундай деди:

— Леонид Ильич менинг меҳнат рапортим билан танишиб, икки шахсий беш йиллик планни бажарганлигим муносабати билан менга табрикнома юборганлиги мени ниҳоятда тўлқинлантириб юборди. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг мактуби Ватан фаровонлиги йўлидаги меҳнатимизни партия нақадар юксак даражада қадрлаётганлигининг, у ишчи инсон тўғрисида нечоғлик ғамхўрлик қилаётганлигининг янги бир ёрқин далилидир. Менинг ишим бу қадар юксак даражада эътироф этилганлигига муносиб жавоб қайтармоқ учун бутун куч-қувватимни сарфлаб 1976 йил биринчи квартали планини 15 февралгача бажараман ва қўшимча 70 минг метр газлама тўқиб, КПСС XXV съездига шахсий меҳнат рапортини имзолаш ҳуқуқини қўлга киритаман.

(ЎзТАГ).

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Наманган областидаги Янгиқўрғон районининг ва Сурхондарё областидаги Шеробод районининг пахтакорлари КПСС XXV съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб пахта тайёрлаш халқ хўжалик планларини муддатидан илгари, 16 ноябрда бажардилар. Янгиқўрғон районининг пахтакорлари пахта тайёрлаш беш йиллик планини 115,5 процент, Шеробод районининг пахтакорлари эса 105,4 процент бажардилар.

Бу йил Янгиқўрғон районининг қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари давлат тайёрлов пунктларига 37,2 минг тонна, Шеробод районининг қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари эса 24,1 минг тонна «оқ олтин» етказиб бердилар.

Янгиқўрғон районининг қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, ялпи пахта ҳосилини 38,3 минг тоннага, Шеробод районининг қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари эса 26,1 минг тоннага етказиш, етиштирилган бутун пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини қисқа муддатларда нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш, 1976 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни қулай агротехника муддатларида тугаллаш, чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш мажбуриятини олдилар.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

1975 йилда пахта тайёрлаш халқ хўжалик планларини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилсин:

Наманган областидаги **Янгиқўрғон райони** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Тожибоев**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Ҳакимов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Раҳимов**, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Аҳмедов**, район суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Исомов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Назаров**).

Сурхондарё областидаги **Шеробод райони** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Иброҳимов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Таллиев**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Алимбоев**, «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Сувонов**, район суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Урозов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Менгатов**).

СИРДАРЁ. Қўриқ области меҳнаткашлари ажойиб совға олдилар. Гулистон шаҳрида областнинг тўнғич уйсозлик комбинати ишга туширилди. Эндиликда бу ерда комбинат тайёрлаб чиқарган йирик панеллар ва қурилиш материалларидан ҳар йили 50 минг квадрат метрга яқин уй-жойлар қуриш имконияти туғилди. Суратларда: мусобақа илғори, оператор Геннадий Хаймин ва комбинатнинг умумий кўриниши.

А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ).

1975 5.200.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 17 ноябрга бўлган МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада: бир кунда	Шу жумладан машинада: мавсум бошидан
ТОШКЕНТ	0,03	114,98	0,01	111,90
СИРДАРЁ	0,10	114,29	—	112,51
ҚҚ АССР	0,40	114,05	0,22	100,56
АНДИЖОН	0,04	111,17	—	92,48
ХОРАЗМ	0,28	107,10	0,11	71,22
СУРХОНДАРЁ	0,08	107,00	0,08	100,79
ФАРҒОНА	0,18	106,08	0,03	86,95
НАМАНГАН	0,04	104,00	0,02	85,95
Самарқанд	0,18	99,14	0,01	64,95
Жиззах	0,14	97,08	0,01	75,91
Қашқадарё	0,27	94,33	0,51	70,48
Бухоро	0,42	77,62	0,53	21,34
Республика бўйича:	0,18	103,50	0,09	83,38
Шу жумладан ингичка толали пахта				
НАМАНГАН	0,15	173,00		
БУХОРО	2,11	110,87		
СУРХОНДАРЁ	0,22	107,46		
Қашқадарё	0,56	94,02		
Республика бўйича:	0,38	106,39		

ЗАРБДОРЛАР

РЕПОРТАЖ

Смена мастери Азим Нуруллаев билан ғарам ёнида учрашдик. У ўзи ишлаётган Бухоро пахта тозалаш заводидаги иш жараёнлари, устозлари ва шогирдлари тўғрисида завқ билан гапириб берди.

— Ўзингиз қачондан буён бу ерда ишлаяпсиз, — сўраймиз ундан.

— 1949 йилда еттинчи синфни тугатиб, шу йили заводга келдим, — дейди у. — Дастлаб слесарга шогирд тушдим, кейин слесарь, токарь, тунукасоз ва созловчи бўлиб ишладим. Мана, ҳозир смена мастериман.

Шу пайт бир ишчи келиб тозалаш цехига хом ашё узилиб-узилиб тушаётганини айтди. Суҳбатимиз бўлинди. Азим ака цех томон югуриб кетди. Қувурлар уланган жойидан очилиб кетиб, пахтанинг бир қисми ташқарига отилиб чиқаётган экан. У ишни тўхтатмаган ҳолда қувурларни улаб қайтди.

— Иш конвейер усулида бўлганидан кейин шунақа бўлади-да, бирор ускуна ишламай қолса борми, бутун завод тўхтаб қолиши мумкин, — деди смена мастери.

Конвейер усули-да... Азим ака ҳозир ўз заводини кўзда тутди. Аслида «оқ олтин» оқими пахтазордан бошланади: дала — пункт — завод. Кейин ўн икки хорижий мамлакат-у, Иттифоқимизнинг 30 дан зиёд шаҳри ҳам Бухоро толасини кутяпти. Бу улкан оқимни тўхтатиш ёки секинлатиш мумкинми ахир!

Қувурлар ёқалаб, аввал биринчи тозалаш цехига, кейин пресслаш цехига кирдик. Ҳар икки цехда ҳам станоклар бир маромда ишлаб турибди. Ишчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Ольга Мельникова, Файзулла Болтаев, Жўра Ашуров, Аҳмад Тиллаев сингари илғорларнинг ишга астойдил ёпишганини кўриб, боя Азим ака айтган фидокорлар шулар эканлигига ишонч ҳосил қилдик.

Цехдан чиқар эканмиз, Азим акадан шогирдлари ҳақида сўрадик. Кейинги уч-тўрт йил ичида у 12 ёш ишчига ҳунар ўргатибди. Уларнинг кўпчилиги ҳозир ўзи билан бирга ишлар экан.

— Ўзимнинг ҳам ажойиб устозим бор, — деди у гап орасида. — Ленин орденли смена мастери Сиддиқ ака Тожиевдан ҳозирга қадар маслаҳат сўраб тураман. Бригадаларимиз ўзаро мусобақадош.

Азим ака Нуруллаев устози ҳақида кўп яхши гапларни айтди-ю, бир нарсани яширди. Буни биз кейинчалик, ишчилардан сўраб билдик. Маълум бўлишича, мусобақада шогирд бошлиқ бригада устози бригадасидан анча илгарилаб кетибди. «Шогирд устоздан ўзар» дегани шу бўлса керак-да!

Дарҳақиқат, Азим Нуруллаев бошлиқ бригада корхонада пешқадамлик қилмоқда. Ҳозир бригада 1977 йил ҳисобига иш бажаряпти. Тўққизинчи беш йиллик планини шу йилнинг май ойидаёқ адо этиб, янги беш йиллик ҳисобига ишлаётган корхона азаматларининг мардона меҳнатида А. Нуруллаев бригадаси аъзоларининг муносиб ҳиссаси бор.

Завод ҳовлисидан чиқар эканмиз, корхона «Ҳурмат тахтаси»га кўзимиз тушди. Унга қўйилган суратлар орасида биттаси бизга таниш. «Меҳнат Шуҳрати» орденли, «Шавкатли меҳнати учун» медалли, «Социалистик мусобақа ғолиби» нишонли бу киши А. Нуруллаев эди. У бошлиқ бригада айни кунларда КПСС XXV съездини 12 минг 300 тонна тола ишлаб чиқариш билан кутиб олиш учун мардона меҳнат қилмоқда.

С. ОЛИМОВ,
О. НАЗАРОВ,

БЕШ ЙИЛЛИК МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

Андижондаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Облколхозстрой» трестига қарашли қурилиш ташкилотлари ва корхоналарининг коллективи тўққизинчи беш йиллик топшириғини муддатидан аввал бажарди.

Қурувчилар колхозлар учун қарийб 150 минг квадрат метр уй-жой, 41,5 минг ўринли мактаб бинолари, 12,9 минг ўринли болалар муассасалари, касалхоналар, клублар, бригада ётоқхоналари, 230 та дала шийпони, 60,8 минг бош мол сиғадиган чорвачилик бинолари, 58,5 минг паррандага мўлжалланган паррандахоналар, 30,2 минг тонна маҳсулот сиғадиган омборлар ҳамда бошқа ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектлар қуриб бердилар.

Салкам 150 миллион дона ғишт ва 82 минг куб метрдан кўпроқ темир бетон ишлаб чиқарилди. Маҳсулот ишлаб чиқариш саккизинчи беш йилликка нисбатан қарийб икки баравар кўпайди.

Беш йиллик бошидан буён меҳнат унумдорлиги қарийб бир ярим баравар ошди, пландан ташқари талайгина фойда олинди.

Трест қурилиш ташкилотларининг коллективлари КПСС XXV съезди шарафига мусобақалашиб, йил охиригача яна 6 миллион сўмлик иш бажаришга қарор қилдилар.

ДЕҲҚОН БОЙЛИГИ

Чиндан ҳам шундай. Деҳқон эса бу бойликни халққа, Ватан хазинасига тонна-тонна «оқ олтин», дон, дастурхонимиз безаклари — мева, сабзавот ва бошқа маҳсулотлар тимсолида тортиқ қилади.

Ерни эъзозлаш ва ундан унумли фойдаланиб, ҳосилдорликни оширишда Жалолқудуқ районидаги «Ойим» совхози меҳнаткашлари диққатга сазовор ишларни амалга оширмоқдалар. Хўжаликнинг экин майдонлари Қорадарё соҳилларидаги фойдаланилмай ётган шағал ерлар экинзорларга айлантирилмоқда.

Маълумки, шағал майдонларда экин битиши амри маҳол. Бунинг учун уни қоратупроқ ва чириндиси кўп бўлган бегона тупроқ билан аралаштириш ва уни семиртириб экин экишга тўғри келади. Хўжалик деҳқонлари ҳар йили шундай қилишяпти. Улар чаноқлардаги сўнгги граммларни йиғиб-териб олиш билан бирга 1976 йил мўл ҳосили учун пухта тайёргарлик кўришяпти. Барча куч ва восита Қорадарё соҳилларидаги шағал ерларни экинзорларга айлантиришга сафарбар қилинган. Ҳар куни 20 дан ошиқ автомашина бу ерларга 1300-1500 куб метрдан зиёдроқ тупроқ ташиляпти. Шу кунга қадар 15 гектардан кўпроқ тошлоқ майдон ўзлаштирилди. Бу ишда Андижондаги 2-қурилиш-монтаж бошқармаси ҳамда 84 ва 112-автобазалар коллективлари уларга катта ёрдам беришяпти. Т. Абдужалилов, С. Усмонов, Р. Хасанов, М. Жалилов каби шофёрлар топшириғини 140-150 процентга етказиб бажармоқдалар. Йил охиригача Қорадарё қирғоқларидан яна 40 гектардан кўпроқ майдон ўзлаштирилади. Келгуси йили бу ерларга барака уруғи ташланади.

М. ҲОЛИҚОВ,
Жалолқудуқ район суғориш тармоқлари бошқармасининг инженер-гидрометри.

РЕСПУБЛИКА ХИРУРГИЯСИНИНГ БАЙРОҚДОРИ

Республика пойтахтининг шимоли-ғарбида ўн қаватли ҳашаматли корпус қад кўтарди. Клиника ва экспериментал хирургия Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институтининг филиали шу бинода жойлашган. Янги илмий-даволаш маркази юрак, ўпка, жигарда ўтказиладиган мураккаб операциялар учун мўлжалланган. Бу марказ Ўзбекистон учунгина эмас, бутун Ўрта Осиё учун ҳам илмий кадрлар ва мутахассислар тайёрлайди.

17 ноябрда ана шу «Хирургия саройи»ни тантанали очиш маросими ўтказилди. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри, профессор Қ. С. Зоиров, клиника ва экспериментал хирургия Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институти директорининг ўринбосари, профессор Э. Н. Ванцян, филиал директори профессор В. В. Воҳидов Ватан медицинасини ривожлантириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун партия ва ҳукуматга самимий ташаккур изҳор қилдилар. Республика хирургиясининг чинакам байроқдори бўлиб қолган янги илмий-даволаш комплекси катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар.

153-трестнинг пайвандчиси Р. Пўлатов қурувчилар номидан медикларни табриклади. Митингда Москва, Ленинграддан ва қардош республикалардан келган таниқли олимлар сўзга чиқдилар. Улар бу марказда лекция ўқийдилар ва тошкентлик ҳамкасабалари билан бирга операция ўтказадилар.

Митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева қатнашди.

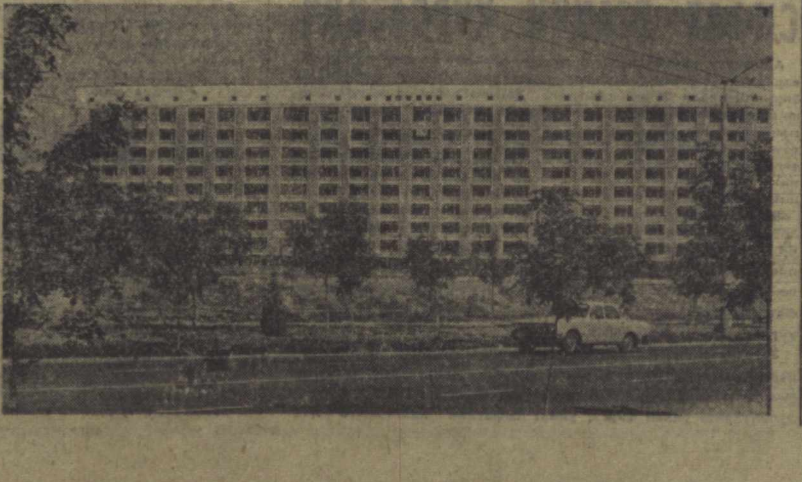

Суратда: клиника ва экспериментал хирургия Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институти филиали биноси.

(ЎзТАГ).

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН — ОКТЯБРЬ БАЙРОҒИ ОСТИДА

Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитетининг раиси А. Я. Пельшенинг 1975 йил 6 ноябрда Кремлдаги Съездлар саройида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 58 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда қилган докладини брошюра қилиб нашр этди.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ АМАЛДА

ҚАРДОШ МАМЛАКАТЛАРНИНГ ХИМИКЛАРИ МАСЛАҲАТЛАШМОҚДАЛАР

17 ноябрь куни Тошкентда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши химия саноати бўйича доимий комиссияси перспектив планлаштириш иш группасининг 23-мажлиси очилди. Мажлисда Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Румыния, СССР, Чехословакия вакиллари иштирок этмоқдалар.

Мажлисда химия саноатида ихтисослаштириш ва кооперативлашни янада кучайтириш ҳамда шу асосда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг аъзолари бўлган мамлакатларнинг химиявий ва нефть химияси маҳсулотларига бўлган талаб-эҳтиёжини тўлароқ қондириш учун капитал маблағларни координациялаш йўлларини муҳокама қилиш мўлжаллаб қўйилди. Хом ашё ва энергетика ресурсларидан рационал фойдаланиш юзасидан бир қанча тадбирлар ҳам ишлаб чиқилади, тармоқда социалистик интеграциянинг бошқа проблемалари кўриб чиқилади.

Мажлис 22 ноябргача давом этади.

(ЎзТАГ).

СССР БИЛАН УГАНДА ЎРТАСИДА ВАҚТИНЧА УЗИЛГАН МУНОСАБАТЛАРНИ ТИКЛАШ ТЎҒРИСИДА

Дипломатия муносабатлари вақтинча узилганидан кейин фикрлашиб олиш натижасида СССР билан Уганда ўз ўрталарида дипломатия муносабатларини тиклаш ва бу муносабатларни нормал йўлга қўйиш тўғрисида келишиб олишди.

(ТАСС).

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

● БЕШ ЙИЛЛИКНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЯКУНЛАЙМИЗ
● АЛИМКЕНТЛИК ТАШАББУСКОРЛАР ИЗИДАН
● ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ БАЙРОҚДОРЛАРИ

МУСОБАҚА — МИЛЛИОНЛАР ИЖОДИ

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

НОЯБРЬ 1975 ЙИЛ № 10 (22)

Беш йилликнинг якунловчи йили топшириқларини маҳсулот ҳажми, турлари ва сифати бўйича муддатидан аввал бажариш учун, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун актив суръатда курашингиз; иш вақтидан, асбоб-ускуналардан самарали фойдаланиш учун ҳаракат қилингиз, электр энергия, ёқилғи, хом ашё ва материалларни тежаб-тергаб сарфлангиз, янги объектларни муддатидан аввал ишга туширингиз, ишлаб чиқариш қувватларини тезроқ ўзлаштирингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан).

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЗАРБДОРЛАРИ

«Жонажон партиямизнинг навбатдаги съезди шарафига ҳар қачонгидан кўп, арзон ва сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқарамиз!» шиори остида меҳнат қилаётган Тошкентдаги устки трикотаж буюмлари фабрикаси коллективи социалистик мусобақани кун сайин авж олдирмоқда.

Суратда: корхона тикув цехининг чевари, шаҳар Советининг депутати Ҳабиба Йўлдошева. У ҳозир 1978 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Мусобақа — ютуқлар гарови. Буни қалбдан ҳис этган Тошкент «Подъёмник» заводи ишчи-мутахассислари социалистик мусобақа асосида ишлаб, катта меҳнат ютуқларига эришмоқдалар. Корхонада илғорлар сафи кун сайин ортиб бормоқда.

Суратда: механика цехининг илғор токари Файзи Садриддинов иш устида. Пешқадам ишчининг меҳнат календарида 1979 йилга ҳисоб очилди.

Тўққизинчи беш йиллик топшириқларини барвақт бажарган Наманагандаги «Беш йиллик» фабрикаси коллективи ўнинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот топшира бошлади. Мусобақа илғорлари КПСС XXV съезди шарафига зарбдор вахтада меҳнат қилишяпти.

Суратда: фабриканинг моҳир тўқувчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Тошхола Хожихонова. Ҳозир 1978 йил топшириқларини бажармоқда.

А. Тўраев фотолари.

МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

СУРЪАТ ОТИГА ҚАМЧИ БОСИНГ

Беш йиллик якунланишига оз фурсат қолмоқда. КПСС XXV съезди шарафига қизғин давом этаётган мусобақа ишчи коллективларининг меҳнат муваффақиятларини кўпайтиряпти. Беш йиллик марраларини муддатидан илгари бажариш учун астойдил кураш олиб бораётган республикамиз саноати ходимлари ўн ойлик топшириқни муддатидан илгари адо этишга муваффақ бўлдилар. Саноат маҳсулоти реализация қилиш плани 104,5 процент адо этилди. Меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича топшириқ 102,7 процент бажарилди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг ўн ойидагига қараганда 9,8 процент кўпайди, меҳнат унумдорлиги 5,9 процент ортди.

Маҳсулот реализация қилиш планларини Қорақалпоғистон АССР, республиканинг барча областлари ва Тошкент шаҳри зиёда қилиб бажарди. Шунга қарамасдан, айрим корхоналар талаблар даражасида ишламадилар. Мавжуд имкониятлардан ўринли фойдаланмаслик, резервларни ишга солмаслик оқибатида Самарқанд суперфосфат заводи, Тошкент мебель комбинати, Нукус мебель фабрикаси, Қўқон хромчарм заводи, Қибрай пивоспиртсиз ичимликлар комбинати ўн ойлик планларни адо этмадилар. Бу корхоналарнинг коллективлари барча куч ва имкониятларини якунловчи йил топшириқларинигина эмас, балки олинган мажбуриятларнинг бажарилишини ҳам таъминлаш тадбирларини кўришлари керак. Шунга эришиш керакки, халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш сифати янада оширилсин, мамлакатимизнинг саноат маҳсулотига бўлган талаблари тўла қондириладиган бўлсин.

Бинокорлар якунловчи йилнинг ҳар бир кунини зарбдор меҳнат билан нишонлаш учун ҳаракат қилмоқдалар. Капитал маблағлар самарадорлигини ошириш, янги корхоналар қурилишини тезлаштириш, объектларни барвақтроқ фойдаланишга топшириш учун кураш мусобақаси қурилиш ва монтаж ташкилотлари коллективларида тобора кенг қулоч ёймоқда. Моддий-техника ресурслари ва ишчи кучларини фойдаланишга топшириладиган энг муҳим қурилишларга сафарбар қилиш яхши натижалар бермоқда. Илғор иш усулларини кенг қўллаш, социалистик мусобақани авж олдириш натижасида республика қурилиш ва монтаж ташкилотлари пудрат ишлари ўн ойлик планини муваффақиятли адо этдилар. Шу йилнинг ўн ойи мобайнида ўтган йилнинг январь—октябрь ойларидагига қараганда 8 процент кўп капитал маблағлар ўзлаштирилди ва қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Илғор бинокорлар коллективлари беш йиллик марраларини эгаллаб қўйдилар. Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги маҳсулот реализация қилиш ҳажми юзасидан беш йиллик топшириқни муддатидан илгари адо этди. Беш йиллик мобайнида бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш планлаштирилган 58,4 процент ўрнига 62,3 процент кўпайди. Маҳсулотларнинг янгидан 29 хилини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Республикада пардозбоп қурилиш материалларининг замонавий хилларини тайёрлаш йўлга қўйилди. Қатор маҳсулотлар давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилмоқда.

Республика Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги беш йиллик пудрат қурилиш-монтаж ишлари планини бажариб, қўшимча равишда анчагина ишларни адо этиб қўйди. «Главташкентстрой» ишчилари ва мутахассислари Тошкент шаҳрини комплекс қуриш ва уни ободонлаштириш ишига катта ҳисса қўшмоқдалар. Шаҳар маркази архитектураси учун қатор мутахассислар СССР Давлат мукофоти лауреати деган юксак унвонларга сазовор бўлдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Главташкентстрой» ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларини катта меҳнат ғалабаси — пудратга олинган қурилиш-монтаж ишлари беш йиллик плани муддатидан илгари бажарилиши билан қизғин табрикладилар. Республика пойтахтидаги бу йирик бинокорлик ташкилоти тўққизинчи беш йиллик мобайнида 500 дан ортиқ саноат ва маданий-маиший объектлар, 2 миллион 760 минг квадрат метр уй-жой, 42890 ўринли мактаб бинолари, 17180 ўринли боғча-яслилар, 1550 ўринли касалхоналар, қатор поликлиникалар, илмий-тадқиқот, лойиҳа институтлари ва ўқув юртлари биноларини фойдаланишга топширди.

Тошкент қурувчилари шаҳарда кўркам бино ва иншоотлар бунёд қилишга эришдилар. Магистрал йўллар, майдонлар, уй-жой районларининг архитектуравий жиҳатдан чиройли ансамбллари яратилди. В. И. Ленин номидаги майдон комплекси муваффақиятли қуриб тамомланди. Кўкка бўй чўзган баланд иморатлар барпо этилдики, булар шаҳар бунёдкорларининг тўққизинчи беш йилликдаги ишлари ҳақида ҳамиша ҳикоя қилиб туради. «Главташкентстрой» коллективи олинган социалистик мажбуриятларни ҳам муваффақиятли бажариш, қурилиш ишлари самарадорлигини ошириш учун астойдил кураш олиб бормоқда.

Бироқ, айрим бинокорлик ташкилотлари ишга тушириладиган обеъктлар қурилишини янада тезлаштириш учун зарур чораларни кўришлари керак. Бундай қурилиш ташкилотлари биринчи навбатда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган, соғлиқни сақлаш, маиший хизмат объектларини, болалар муассасалари ва ҳунар-техника билим юртлари қурилишидаги ишларни тезлаштиришлари лозим. Қурилиш ва монтаж ташкилотларининг коллективлари ишдаги сусткашликка барҳам бериб, йўл қўйилган қолоқликни йил охиригача қолган вақт ичида тугатиш учун зарур чоралар кўришлари керак.

Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари корхоналар, қурилиш-монтаж ташкилотлари маъмуриятларига яқиндан ёрдам кўрсатишлари, КПСС XXV съезди шарафига олинган мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашда яқиндан кўмаклашишлари зарур. Ҳали саноат корхоналари ва қурилиш-монтаж ташкилотлари ишида камчиликлар бор экан, саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни жадаллаштириш, халқ истеъмоли буюмлари сифатини яхшилаш, қурилиш коллективларининг иқтисодий-техника кўрсаткичларини янада яхшилаш учун зарур чоралар кўрилиши керак. Бунинг учун якунловчи йилнинг қолган саноқли ҳафталари мобайнида суръат отига қамчи босиш керак.

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ МИНБАРИ

КАСБИМ — ФАХРИМ

Бозор САИДОВ,
Навоий шаҳар 79-механизациялашган қурилиш бошқармасининг электр монтажчилар бригадаси бошлиғи.

Қалбимда қувонч ва фахр туйғулари. Навоий шаҳри қурилишида кўпчилик қатори озмикўпми ҳиссам борлигидан, қурувчилик касбига ихлос қўйганимдан севинаман. Дилимда янги-янги орзулар куртак отади, янги ижодий режалар қанот қоқади. Ҳа, бинокорлик ана шундай завқли ва фахрли касб.

Бинокорликка бўлган ҳавас мени қурилиш ҳавозаларига етаклади: Дастлаб уста электр монтёрга шогирд тушдим. Кейинчалик, монтажчилик ҳунарининг сир-асрорларини қунт билан ўргандим. Устозлар кўрсатган йўл, уларнинг ўгитлари, ҳалол меҳнат малакали электр монтажчи бўлиб етишувимга мустаҳкам асос бўлди. Менга ишониб топширилган вазифаларни доимо аъло даражада бажаришга ҳаракат қилдим.

Бригада коллективи билан аҳил, иноқлашиб ишлаймиз. Ютуғимизни ҳам, камчилигимизни ҳам баҳам кўрамиз. Хоҳ уй-жой, хоҳ маъмурий бино бўлмасин, уни тез ва соз қуришга интиламиз. Навоийда бизнинг коллективимиз иштирок этмаган йирик бино қурилиши кам топилса керак. Уларнинг кўпчилиги сифат комиссияси томонидан «аъло» ва «яхши» баҳолар билан қабул қилинган.

Электр монтажчилар бригадасига бошчилик қилаётганимга ҳам бир неча йил бўляпти. Шу йиллар ичида Тошкент ва Бухоро шаҳарларида ҳам ўнлаб уй-жой, маданий-маиший, маъмурий бинолар қурилишида иштирок этдик. Кейинги йилларда Навоийда «Ўзбекистон», Навоий номли кинотеатр биноларини, йирик «Фарҳод» саройини қуриб, фойдаланишга топширдик. Бригадамиз коллективи қаерда қандай объект қурмасин, доимо ўз зиммасига оширилган мажбуриятлар олиб ишлашга одатланган. Мажбурият — биз учун виждон бурчидир. Уни ошириб уддалаш, барчамизнинг жанговар шиоримизга айланган.

Тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини барвақт бажариб, қолган вақт ичида тағин бир беш йиллик маррасини эгаллаш борасида республикамизнинг бир группа илғор ишчилари бошлаб берган ташаббусга бошқармамиз бунёдкорлари ҳам биринчилардан бўлиб қўшилган эдилар. Барча бригада, участка коллективлари, шу жумладан, бизнинг бригада қурувчилари ҳам ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар қабул қилишди. Хўш, бу мажбуриятлар қандай бажарилди?

Электр монтажчилар қурилаётган объектда жуда масъулиятли вазифаларни бажаришади. Бир сўз билан айтганда, улар бино тақдирига жавобгар, масъул кишилардир. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатида таъкидланган «Кам сарф-харажат билан кўп ва аъло сифатли маҳсулот етказиб бериш» шиори бевосита биз, қурувчиларга ҳам таалуқлидир. Шунинг учун коллективимиз олинган мажбуриятларни барвақт уддалаш мақсадида социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборди.

Ҳали эсимда. Бошқарманинг умумий йиғилишида бригада коллективи номидан мен шундай дегандим. «Резерв ва имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, бригадамиз коллективи иш суръатини 2,5 баравар ошириш, тежамкорликни 10 процент кўпайтириш ҳисобига беш йиллик топшириқни муддатидан бир йил илгари бажаришга аҳд қилди. Тежалган бир йил ичида эса партиямиз XXV съезди шарафига ўнинчи беш йилликнинг икки йиллик иш программасини уддалаймиз. Сўзимиз-сўз!»

Кунлар, ойлар ўтди.. Бригадамиз «Фарҳод» саройи қурилиши объектида яхши натижага эришди. Коллективимиз беш йиллик топшириқни уч йил-у етти ой ичида бажаргани ҳақида рапорт берди. Шундан кейин ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишлашни қизитиб юбордик. Шунда бошқарма маъмурияти ва партия ташкилоти бригадамизнинг иш суръатини ошириш ва тежамкорликни кўпайтириш борасидаги илғор тажрибасини бошқа бригадаларга ҳам кенг ёйиш ҳақида кўрсатма берди.

Иш суръатини оширишда биз тошкентлик ташаббускор қурувчи Мухтор Ҳабибуллаев тажрибасини қўлладик. Бригада аъзоларини бажарадиган ишларига қараб звеноларга бўлдик. Звено бошлиқлари ҳар куни ишдан кейин «беш минутлик» йиғилишда эртанги вазифалар тўғрисида тегишли кўрсатмалар олишади ва шу асосда эртаси бригадир ёки прорабнинг топшириғини кутиб ўтирмасдан ишни бошлайверишади. Кўп иш бажарган ва кўп қурилиш материаллари тежаган звенолар рағбатлантириб борилади. Звенолар ва ишчилар ўзаро мусобақалашиб меҳнат қилишади. Бу қимматли вақтдан ютишга, суръатни оширишга, материаллардан тежаб-тергаб фойдаланишга кенг имкониятлар очиб бермоқда.

Социалистик мусобақа — муваффақиятларимиз гарови, илғор тажрибаларни кенг оммалаштириш омилидир. Бошқармамизда участкалар, бригадалар ўртасидаги социалистик мусобақа шартлари ишлаб чиқилган. Унда мусобақадош коллективларнинг бажарадиган ишлари, улар асосан нималарга кўп эътибор беришлари лозимлиги аниқ кўрсатиб берилган.

Ҳозир бошқармамизда КПСС XXV съезди шарафига авж олдирилган социалистик мусобақада жами ишчи-хизматчиларнинг 90 проценти, 58 бригада, 10 та участка, 9 бўлим, 388 ишлаб чиқариш илғори, коммунистик меҳнат зарбдорлари иштирок этяпти. Икки участкага ва 14 бригадага коммунистик меҳнат коллективи деган юксак ном берилган. Бошқарма Фахрий китобига тағин 63 та янги ном олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйилди. Улар ичида И. Иванов, М. Безлер, Х. Шарипов, А. Хоменко, Р. Зарипов, В. Каширин, Т. Шарипов, Г. Дейн сингари меҳнатсевар ва жонкуяр бунёдкор ўртоқларимиз бор.

Шу кунларда барчамизнинг диққат-эътиборимиз ва куч-ғайратимиз партия XXV съездини муносиб кутиб олиш учун зиммамизга қабул қилган юксак социалистик мажбуриятларимизни шараф билан ошириб уддалашга қаратилган. Шаҳримизнинг қайси томонига қараманг, осмонга туташ минора кранларини, баланд ҳавозаларда меҳнат ва ҳаёт жўш ураётганини кўриб, кўзингиз қувонади.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ — БЕШ ЙИЛЛИК ҚАНОТИ

ДОИМО ИЗЛАНИШДА

Рационализатор ва ихтирочилар — халқ хўжалигини ривожлантиришда катта куч. Мамлакатимиз ишчилар синфи халқ хўжалигида рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини амалга ошириш ҳисобига моддий, меҳнат ва молиявий ресурсларни иқтисод қилиш бўйича беш йиллик мажбуриятини аллақачон адо этди. Беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида 14,4 миллиард сўмдан зиёд фойда олинди.

Бу жуда катта иқтисодий самарада Хоразм область автомобиль корхоналаридаги ихтирочи ва рационализаторларнинг ўзларига яраша ҳиссалари бор. Улар якунланаётган тўққизинчи беш йилликнинг тўрт ярим йили ичида 555 та рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга тадбиқ этишди. Бунинг натижасида 247 минг сўм иқтисодий самара кўрилди.

Область автомобиль транспорти хўжаликларида рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатини ривожлантириш ва оммалаштиришга катта аҳамият берилмоқда. Рационализатор ва ихтирочилар жамияти бошланғич ташкилотларининг иш тажрибасини кенг ёйиш, рационализаторларнинг слётини ўтказиб туриш учун барча имкониятлар ишга солинаётир. Яқинда бўлган слётда икки юз нафар автотранспортчи қатнашди. Булар орасида еттита таклифнинг муаллифи, 3-автоколоннанинг токари Р. Сафаргалиев, олтитадан рационализаторлик таклифини ишлаб чиққан 119-автохўжалик новаторлари: катта механик Ф. Вагапов ва токарь А. Уривский, кўпгина янгиликларга ўз ҳиссасини қўшган 19-автобус-таксомотор корхонаси ишчиси А. Аҳмедовлар бор эди. Область автотранспорт хўжаликларидаги рационализатор ва ихтирочиларнинг кучи билан ўн ойда 119 та таклиф жорий қилинди, улар 68 минг сўмлик иқтисодий самара келтирди.

Хоразм область автотрести тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаётир. Фақат шу йилнинг 10 ойида пландан ташқари 450 минг тоннадан зиёд юк, 330 минг нафардан кўп йўловчи ташилди. 1 миллион 200 минг тонна-километр ҳажмида иш бажарилди. Енгил таксиларда планга қўшимча 2 миллион 300 минг йўловчи-километр иш амалга оширилди. Халқ хўжалиги юклари ва йўловчилар ташишдаги бундай ўсишга табиий, фан-техника тараққиёти ютуқларидан яхши фойдаланиш туфайли эришилмоқда. Бу ишларга рационализатор ва ихтирочилар кенг жалб қилинганки, бу диққатга сазовор тажрибадир.

Буларнинг ҳаммаси — новаторлар, ишлаб чиқариш илғорлари ҳамда рационализаторнинг хизмати!

Трест автохўжаликларидаги ихтирочиларнинг таклифлари билан 45 та рационал маршрут ташкил қилинди. Юк автомобилларининг бўш қатнашига барҳам берилди. Шу туфайли улар манзилдан қайтишда 387 минг тонна юк ташишди. Ёқилғини иқтисод қилиш бўйича тадбирлар амалга оширилиши орқасида 4 йил мобайнида 2 миллион литр ёқилғи тежаб қолинди.

Г. ВОГМАН,
инженер.

ИШЧИ МАКТУБЛАРИ

СИФАТ — ЕТАКЧИ КЎРСАТКИЧ

Алимкент пахта тозалаш заводи коллективининг ватанпарварлик ташаббусига бизнинг корхонамиз меҳнат аҳли ҳам биринчилардан бўлиб қўшилди. Ҳамкасбларимиз мамлакатга юқори сифатли тола етказиб бериш юзасидан социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, республикамиздаги барча пахта тозаловчиларни сифат кўрсаткичларини яхшилашга даъват этган эдилар. Бизнинг корхонамизда ана шу қутлуғ ҳаракатнинг дастлабки издошлари Рустам Шойзоқов ва Деҳқон Ҳакимов бошлиқ сменалар коллективлари бўлди.

Бу сменаларнинг коллективлари ишлаб чиқарилаётган толанинг сифатини бутун чоралар билан яхшилаш тадбирларини кўрмоқдалар. Шу туфайли улар барча маҳсулотининг 97 процентдан кўпроғини нуқул олий сортга топширишга эришаётирлар. Корхонамиздаги ҳар бир ишчи ва мутахассис сифат кўрсаткичларини таъминлашга муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил курашяпти.

Заводимиз коллективи цехларни янги техника билан қуроллантириш учун курашнинг самараларини кўриб турибди. Илғор тажрибаларга амал қилиш маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш билан бирга, унинг сифатини яхшилашга ҳам ёрдам бермоқда. Завод коллективи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ва реализация қилиш беш йиллик планини муддатидан илгари бажарди. Ҳозир планга қўшимча маҳсулот тайёрланмоқда.

И. ДОВУТОВ,
Сирдарё областидаги Бахт пахта тозалаш заводининг прессловчиси.

БИР ЯРИМ МИНГ ПЕШҚАДАМ

Корхонамиз коллективи партия XXV съезди очиладиган кунни меҳнатда янги зафарлар билан кутиб олиш учун мусобақани авж олдирмоқда. Фирмамиз маҳсулот сифатини мунтазам яхшилаб бормоқда. Ҳар бир ишчи ва мутахассис олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли адо этиш учун ҳаракат қилиб, корхона коллективининг умумий ишига катта ҳисса қўшмоқда.

Шунинг учун ҳам корхонамиз коллективи якунловчи йил ўн ойлик планига қўшимча 1 миллион 700 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга эришди. Иш жараёнларини такомиллаштириш, ускуналар қувватидан самарали фойдаланиш ишлаб чиқариш топшириқларининг зиёда қилиб бажарилишига ёрдам бермоқда. Ҳозир корхонамизнинг 1500 нафардан ортиқ трикотажчиси тўққизинчи беш йиллик топшириғини бажариб қўйди. Давлат Сифат белгиси билан тайёрланадиган маҳсулот планлаштирилганига қараганда 7 процент ортди.

Ш. ХОЛМУҲАМЕДОВА,
Тошкентдаги «Малика» трикотаж фирмасининг ишчиси.

АҲДИМИЗ ҚАТЪИЙ

Шонли партиямизнинг XXV съездига юбориладиган ғалаба рапортига имзо чекиш ҳуқуқига эга бўлиш учун кураш областимиз транспорт тармоқларида кенг қулоч ёймоқда. Ана шундай мусобақа туфайли транспортчилар даврасида юк ташиш ҳажми ортиб боряпти. Областимиз автомобиль трести хўжаликлари 1971 йил бошидан буён 50 миллион тоннадан кўп юк ташиб бердилар. Бу эса трест бўйича халқ хўжалиги юклари ташиш беш йиллик плани муддатидан илгари бажарилди, демакдир.

Областдаги 2510-автоколонна шоферлари орасида транспорт воситаларидан самарали фойдаланиш учун кураш авж олмоқда. Шу колоннанинг пешқадам шофери Р. Хуметов ҳозирнинг ўзидаёқ икки беш йиллик шахсий нормасини бажариб қўйди. Шофер Ҳ. Норқулов бугунги кунда 1978 йил ҳисобига юк ташияпти. Мен ҳам ўнинчи беш йилликнинг учинчи йили ҳисобига ишлаяпман.

Ғ. МАВЛОНОВ,
Сурхондарё областининг Шарғундаги 77-автобазаси шофери.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил

16 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар; иккинчи стун — мавсум бошидан буён; учинчи стун — шу жумладан машинада терилган пахта.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Юқори Чирчиқ	131,89	132,43
Қуйи Чирчиқ	130,37	129,65
Янгийўл	123,52	114,86
Чиноз	114,54	131,63
Оққўрғон	114,46	105,85
Бўка	113,23	111,74
Бекобод	111,40	105,26
Пискент	105,14	93,68
Ўрта Чирчиқ	104,80	100,96

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ

Оқолтин	136,21	147,02
Ховос	129,37	123,87
Сирдарё	119,01	109,22
Ворошилов	109,78	103,58
Гулистон	106,95	102,96
Ильич	104,96	105,01
Боёвут	103,04	97,50

ҚҚ АССР

Шуманай	119,40	107,69
Тўрткўл	114,72	100,64
Ленинобод	114,37	120,30
Қўнғирот	114,08	103,66
Кегайли	113,69	108,43
Чимбой	113,23	98,08
Хўжайли	112,74	92,72
Тахтакўпир	112,73	101,33
Амударё	111,95	99,31
Нукус	111,81	93,09
Беруний	111,40	84,79

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

Бўз	123,33	89,45
Хўжаобод	118,51	92,56
Избоскан	117,88	100,26
Пахтаобод	116,05	101,31
Комсомолобод	112,79	140,95
Балиқчи	111,90	105,97
Ленин	111,46	65,92
Жалолқудуқ	109,26	91,30
Қўрғонтепа	106,57	92,85
Москва	106,42	91,14
Марҳамат	106,12	77,16
Андижон	103,37	63,20

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

Хонқа	110,70	72,01
Гурлан	109,86	76,14
Қўшкўпир	108,13	77,54
Шовот	106,75	75,57
Урганч	106,22	79,86
Хива	105,67	45,66
Боғот	105,64	78,49
Янгиариқ	103,93	60,61
Ҳазорасп	101,84	65,35

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ

Сариосиё	111,42	111,27
Шўрчи	110,22	111,56
Денов	108,17	106,62
Ленин йўли	106,62	101,66
Гагарин	105,96	110,29
Термиз	104,85	97,55
Жарқўрғон	101,91	52,30
Шеробод	100,31	102,23

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

Ленинград	115,24	111,15
Қува	113,86	94,72
Фарғона	111,84	69,03
Ўзбекистон	111,28	100,25
Охунбобоев	111,20	93,44
Киров	108,98	90,77
Бувайда	102,85	78,56
Тошлоқ	102,10	86,77
Фрунзе	100,45	99,28
Қувасой шаҳри	100,45	59,83
Риштон	98,43	59,36
Олтиариқ	97,00	85,85
Бағдод	93,69	58,26

НАМАНГАН ОБЛАСТИ

Учқўрғон	116,35	137,16
Задарё	113,38	103,51
Норин	113,03	124,40
Тўрақўрғон	107,65	70,25
Уйчи	107,46	69,69
Поп	106,12	86,46
Наманган	104,33	112,08
Янгиқўрғон	100,16	63,40
Чуст	81,83	—
Косон	80,00	—

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ

Оқдарё	112,24	95,64
Нарпай	110,30	84,52
Пахтачи	107,14	88,15
Каттақўрғон	104,56	65,66
Жомбой	103,25	77,44
Иштихон	102,66	81,37
Пастдарғом	92,76	43,78
Хатирчи	91,30	32,79
Пайариқ	81,61	45,02
Булунғур	79,57	33,54

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ

Ғаллаорол	120,39	17,06
Дўстлик	102,84	84,87
Октябрь	97,79	74,18
Пахтакор	94,12	79,39
Жиззах	93,31	52,48
Мирзачўл	93,02	83,81

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ

Қарши	110,78	97,07
Шаҳрисабз	105,89	86,77
Яккабоғ	102,35	82,38
Қамаши	96,84	72,30
Китоб	95,44	54,56
Ульянов	93,03	77,86
Нишон	89,67	93,18
Чироқчи	83,86	37,40
Ғузор	82,98	32,85
Косон	81,48	53,61

БУХОРО ОБЛАСТИ

Олот	105,08	70,03
Қоракўл	101,41	62,92
Когон	88,56	32,27
Бухоро	86,40	10,41
Свердлов	79,46	7,40
Ромитан	75,72	9,40
Навоий	70,05	23,59
Ғиждувон	68,48	8,81
Вобкент	68,25	20,16
Қизилтепа	64,63	5,00
Шофиркон	58,98	4,04

ХУШХАБАРЛАР

УСТ-ЮРТДА Ўрта Осиё—Марказ газ қувури «Каракалпакия» компрессор станциясининг янги цехи ишга туширилди. Унда В. И. Ленин номли Нева машинасозлик заводида ишлаб чиқарилган ҳар бири 10 минг киловатт қувватли дастлабки иккита турбо-агрегат ишга туширилди. Газ оқимини тезлатгач трассанинг янги, тўртинчи навбатига уланди. Шундан Москвага ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларига Туркманистондаги «Шодлик» кони ёқилғиси ҳайдалади. Эндиликда «Шодлик» газини ташиш 4 миллион куб метр кўпайди ва суткасига 70 миллион куб метрга етди.

Ҳозир шу пўлат трассада қўшимча икки компрессор станцияси ва учта цех қуриб битказилмоқда. Улар шу йилнинг охиригача фойдаланишга топширилади. Ўшанда тўртинчи цех лойиҳадаги қувватга эришиб, ҳар куни мамлакат марказига камида 90 миллион куб метр ёқилғи юбориб тура олади.

* * *

ХУЖАОБОД. (Андижон области). Район колхозлараро бўрдоқчилик базасининг меҳнатчилари йил бошидан буён давлатга олти юз тонна — ўтган йилдагидан икки баравар кўп сўқим гўшти сотдилар. Бир центнер гўшт етиштириш планда мўлжаллангандан учдан бир ҳисса арзон — 94 сўмга тушди.

Сермеҳнат ишларнинг ҳаммаси — ем-хашак тақсимлаш, биноларни тозалаш, жониворларни суғориш механизациялаштирилган. База ўзининг экин майдонига эга, бу ерда озуқабоп экинлардан шу йил мўл ҳосил етиштирилди.

* * *

Олтиариқ пахта фабрикасининг меҳнатчилари партия XXV съезди шарафига олинган социалистик мажбуриятларни ва беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажардилар. Корхона планда мўлжалланганидан ортиқ — олти юз ўн беш минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Фабрика ишчилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охирига қадар тағин 160 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

* * *

«Узбекнефтегазразведка» бирлашмасининг коллективи мамлакат геология қидирувчиларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида еттинчи марта ғолиб чиқди. Ишлаб чиқаришда олмос исканаларидан кенг фойдаланилиши, нефть ва газ қидиришнинг анча мукаммал усуллари қўлланилиши туфайли бу муваффақиятга эришилди. Бирлашмадаги пармаловчи бригадаларнинг учдан бир қисми янги йил ҳисобига ишламоқда. (ЎзТАГ).

ОЛМОС ҚИРРАЛАР

1975 — ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР ЙИЛИ

«...Биз бугунги кунда, — деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистонга Халқлар дўстлиги ордени топширилишига бағишланган тантанали мажлисда, — **ўзбек хотин-қизлари коммунизм қурилишида актив қатнашаётганликларини, улар орасидан ўнлаб ва юзлаб меҳнат қаҳрамонлари, муаллималар, врачлар, кўзга кўринган олимлар ва маданият арбоблари етишиб чиққанлигини... фахр билан қайд қилиб ўтамиз»**. Ана шундай таниқли олимлардан бири — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, тарих фанлари доктори, профессор Раҳима Ҳодиевна Аминовадир.

Раҳима Аминова ўрта мактабда ўқиб юрган чоғидаёқ тарих фанига алоҳида муҳаббат билан қаради. — Менда тарихга муҳаббатни ўқитувчим Надежда Александровна Королёва уйғотганди, — деб хотирлайди олима, — мен ўшандаёқ тарихчи бўлишни орзу қилардим. Орзум амалга ошди... У 1949 йили В. И. Ленин номли Ўрта Осиё Давлат университетини тугатиб, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих институтида ишлай бошлади. Раҳима Аминова институтда ишлаб юрган чоғларида тарихчи олимлар — И. К. Додонов, И. М. Мўминов, К. Е. Житов, Я. Ғ. Ғуломовлардан катта сабоқ олди. Муваффақиятли тадқиқот ишлари олиб бориб, 1953 йилда «Ўзбекистонда ирригация қурилишида халқ ҳаракати» деган мавзуда кандидатлик диссертацияси ёқлади. Олима кандидатлик диссертациясида кам ўрганилган қимматли ҳужжатларни ўрганиш ва умумлаштириш асосида ўзбек халқининг республикада ирригацияни ривожлантиришдаги жасоратини мукаммал ёрита олди.

1958 йилдан Р. Х. Аминова институтда социалистик ва коммунистик қурилиш секторига раҳбарлик қилди, 1964 йилдан бошлаб эса Ўзбекистонда совет жамияти тарихи бўлимини ҳам бошқарди. Олима илмий ижодининг бош мавзуси ўзбек совет деҳқончилиги тарихи бўлди. Бу соҳада у улкан тадқиқот ишлари олиб борди. У олиб борган катта тадқиқот ишларининг натижаси ўлароқ «Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг аграр сиёсати» монографияси майдонга келди. 1963 йилда эълон қилинган бу илмий асар республикамиз илмий жамоатчилиги томонидан юксак баҳоланди, чет элларда ҳам тахсинга сазовор бўлди. Олимага мазкур илмий асари учун тарих фанлари доктори илмий даражаси берилди. 1966 йилдан Р. Х. Аминова Ўзбекистон ССР Фанлар академияси мухбир аъзосидир. 1968 йилда эса унга профессор унвони берилди.

Етук Олима ўзбек совет деҳқончилиги тарихини тадқиқ қилишни муваффақиятли давом эттирди. Бу борада унинг «Ўзбекистонда янги иқтисодий сиёсат йилларида аграр ўзгаришлар», «Ёппасига коллективлаштириш арафасида Ўзбекистонда аграр ўзгаришлар», «Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг аграр сиёсати ва унинг буржуа сохталаштирувчилари» сингари йирик монографиялари эълон қилинди.

Олиманинг бошқа соҳалардаги илмий ишлари ҳам диққатга сазовордир. Бу ўринда унинг А. Ф. Яцишина билан ҳамкорликда яратган «Ўзбекистон ишчилар синфи тарихи» коллектив монографиясининг III томи алоҳида диққатга сазовордир. Бу уч томлик асар Беруний номидаги республика мукофоти билан тақдирланди. 1975 йилда олиманинг қимматли йирик асари — «Октябрь ва Ўзбекистонда хотин-қизлар масаласининг ҳал қилиниши» монографияси босмадан чиқди. Р. Х. Аминова ирригация тарихи, ўзбек хотин-қизларининг озод этилиши ва Ўзбекистон ССР тарихининг бошқа кўпгина масалаларига оид 100 дан ортиқ монография, брошюра ва мақолалар муаллифи. У «Ўзбекистон ССР тарихи», «Социалистик Тошкент тарихи», «Совет Ўзбекистони тарихи очерклари»», «Самарқанд тарихи», «Ленинча пролетар интернационализми ғояларининг тантанаси» сингари йирик асарларнинг яратилишига ҳам катта ҳисса қўшди.

Истеъдодли олима тинимсиз меҳнат қилади, изланади, халқаро, Бутуниттифоқ ва республика илмий конференцияларида, симпозиумларида фаол қатнашади. 1970 йили Москвада бўлиб ўтган «Тарих фанлари XIII халқаро конгресси», 1971 йили Фрунзе шаҳрида бўлиб ўтган «Тараққиётнинг нокапиталистик йўли масалалари бўйича халқаро симпозиум»да, Болгарияда бўлиб ўтган «Африкашуносларнинг XIII халқаро съезди»да Раҳима Аминованинг мазмунли докладлари зўр эътибор билан тингланди ва катта қизиқиш уйғотди. Р. Х. Аминова Москвада нашр этилган кўп томлик «СССР тарихи» китоби ва «Тарихий энциклопедия» учун «Ўзбекистон урушдан сўнгги даврда» бўлимини ва «Ўрта Осиё ва Қозоғистонда ер-сув ислоҳоти» мақолаларини ёзиб берди.

Таниқли олима меҳрибон устоз ҳамдир. У илмий кадрлар тайёрлаш соҳасида катта ишлар олиб боряпти. Унинг раҳбарлигида бир неча докторлик ва 20 га яқин кандидатлик диссертацияси ёқланди. Раҳима Ҳодиевнанинг кўпгина шогирдлари республикамизнинг турли жойларида меҳнат қилиб, тарих солномасига янги саҳифалар битмоқдалар.

Коммунист Раҳима Аминова улкан олимгина эмас, актив жамоатчи ҳамдир. У социалистик ва коммунистик қурилиш тарихи илмий координацияси советининг раиси, СССР тарихчилар миллий комитетининг аъзоси, республика «Билим» жамияти президиумининг аъзоси, маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш республика жамияти тарих секциясининг раиси сифатида катта жамоатчилик ишларини олиб боряпти. Жонкуяр олима бир неча йиллар давомида меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг депутати сифатида маданият бўйича доимий комиссияга раислик қилиб келмоқда.

Истеъдодли ва зукко олиманинг фаолияти олмос қирраларини эслатади. Олмос қирралари ишлаган сари ўткир ва мустаҳкам бўлиб боради. Раҳима Аминованинг серқирра илмий фаолияти ҳам борган сари ўткирлашиб, улкан тарих уммони замиридан янги-янги сирларни очмоқда.

Раҳима Ҳодиевна Аминова 50 ёшга тўлди. Унинг ижодий кучи энг гуллаган пайт. Бугунги кунда тарих қўриқларидан янги кон қидираётган фанимиз жонкуяри, таниқли тарихчи олима, меҳрибон устоз ва жамоатчи арбоб — Раҳима Ҳодиевна Аминовага улкан ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

Қ. ҲАСАНОВ,
тарих фанлари доктори, профессор.
Б. ЛУНИН,
тарих фанлари доктори, профессор.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СССР БИЛАН АНГОЛА ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ УРТАСИДА ДИПЛОМАТИЯ МУНОСАБАТЛАРИНИНГ УРНАТИЛИШИГА ДОИР

1975 йил 11 ноябрда Луандада Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Ангола Халқ Республикаси делегациялари ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Томонлар антиимпериалистик курашда мақсадларнинг муштараклигига амал қилиб, Совет Иттифоқи Ангола Халқ Республикасини таниганлигини ҳисобга олиб, шунингдек БМТ Устави принципларига ҳамда давлатлар ўртасида дипломатия муносабатларини тартибга солувчи Вена конвенциясига асосланиб, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Ангола Халқ Республикаси ўртасида элчихоналар даражасида дипломатия муносабатларини ўрнатишга қарор қилдилар.

ДУСТЛИК ЙУЛИДАН

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Финляндияда Финляндия—Совет дўстлиги анъанавий ойлиги давом этмоқда. Шу нарса диққатга сазоворки, бу ойлик ҳар йили Октябрь революцияси юбилейида — 7 ноябрда бошланиб, 6 декабргача — Финляндия мустақиллиги кунигача давом этади. Шу кунларда бутун мамлакатда тантанали йиғилишлар, байрам кечалари, ҳар икки дўст мамлакат намояндаларининг кўпгина учрашувлари ўтказилмоқда.

Финляндия марказ партиясининг секретари Микко Иммонен Лаппенрант шаҳрида ўтказилган тантаналарда сўзлаган нутқида бундай деди: «Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам ҳақидаги шартномага асосланган Финляндиянинг тинчликсевар сиёсати, барча мамлакатлар билан ва айниқса Совет Иттифоқи билан яхши муносабатлар ўрнатиш ва сақлашга қаратилган «Паасикиви — Кекконен йўли» халқимизнинг кўпчилиги томонидан қўллаб-қувватланмоқда».

Етти йилдан буён Шимолий Ирландиянинг кўпгина шаҳарлари жанг майдонини эслатади. Бомбалар портлаяпти, ўқлар узиляпти, қурбонлар сони ортиб боряпти. Кўчаларда броневиклар, автомат билан қуролланган инглиз солдатлари жанговар ҳолатда туришибди. Суратда: Ольстер кўчаларидан бирининг кўриниши.

Камера Пресс—ТАСС фотоси.

МАОЧИЛАР БИЛАН ПИНОЧЕТНИНГ АПОҚ-ЧАПОҚЛИГИ

ЧИЛИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Чили Коммунистик партияси коммунистик ва миллий озодлик ҳаракатида маочилар сотқинлик ролини ўйнаётганлигини қаттиқ танқид қилди.

Чили коммунистлари «Сўл экстремизм — империализмнинг агенти» сарлавҳали баёнотда ўзларини «ўта революцион» позицияда турганликларини пеш қилиб, амалда тараққиёт ва демократиянинг энг ашаддий душманлари билан бирлашиб кетаётганларга қатъий зарба бердилар. Бу баёнотда Чили Коммунистик партияси маоизмга, троцкизмга, анархизмга ва бошқа майда буржуа оқимларига қарши тинимсиз курашни давом эттиришга маҳкам бел боғлаганлиги таъкидланади. Уларнинг ҳаммаси дейилади баёнотда, оппортунизмнинг ифлос ботқоғига барибир ботиб кетмоқдалар. Аввало уларнинг ҳаммаси антикоммунизмга берилганликлари сабабли шундай шарманда бўлмоқдалар.

Мао Цзэ-дун тўдаси билан фашист Пиночет режими бир-бирига «қондош» эканлигини кўрсатувчи даҳшатли факт ошкор бўлиб қолганлиги, дейилади сўнгра баёнотда, маочиларнинг сотқинлик моҳиятини кўрсатувчи энг яққол мисол бўлди. Маочилар «ўта революцион» шиорлар билан ниқобланиб антисовет кампанияни кундан-кунга кучайтирмоқдалар. Улар ҳеч нарсадан қайтмай Чили Коммунистик партиясига жуда қўпол туҳматлар қилмоқдалар.

Чилидаги 1972 йил сентябридан кейин рўй берган воқеалар, дейилади Коммунистик партия баёнотида, Мао тўдасининг ҳақиқий башарасини тағин ҳам яққолроқ кўрсатди. Пекин раҳбарлари ва қонли фашист режимининг бошлиқлари бир-бирларини қўллаб-қувватламоқдалар. Бу факт чинакам прогрессив фикрда бўлган жаҳондаги ҳар бир кишини ғазаблантирмаслиги мумкин эмас.

БАНГЛАДЕШДАГИ АҲВОЛ

ТОКИО, 17 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда олинаётган маълумотларга қараганда, Бангладешда аҳвол ҳамон кескин ва кўп жиҳатдан ноаниқ бўлиб турибди. Янги маъмурлар, шу жумладан олий ҳарбий маъмурий кенгаш раҳбарларининг кейинги бир неча кун мобайнида халққа қилган мурожаати мамлакатда ҳарбийларнинг турли гуруҳлари ўртасида ҳамон шиддатли кураш давом этаётганлигидан далолат бермоқда.

Баъзи обзорчиларнинг фикрича, яқинда маъмурларнинг буйруғига биноан реакцион ва сўл авантюрист арбоблар, шу жумладан маочи Мавлон Бхашани гуруҳи вакиллари қамоқдан бўшатилганидан кейин кураш янада кучайиб кетди.

Обзорчилар президент А. М. Сайемнинг янги фармони умуман мамлакатда ва жумладан армияда вазият кескинлашганлигини билдиради, деб тушинтирмоқдалар. Шу фармонга мувофиқ армия билан полицияни Бангладешнинг хавфсизлиги ва миллий манфаатларига зарар етказувчи қўпорувчилик ҳаракатига ундашда айбдор деб топилган кишилар ўлим жазосига ҳукм қилинади. Ҳарбий ҳолат тўғрисидаги қонунга тузатиш тариқасида чиқарилган фармонда «ўзини армия, полиция ва чегара қўшинларида хизмат қилувчи шахс деб кўрсатган» кишиларга ҳам ўлим жазоси ва бошқа жуда қаттиқ жазо чоралари кўзда тутилган.

«АН-30» ДЕҲЛИДА

ДЕҲЛИ. (ТАСС). «АН-30» совет самолёти Деҳлидаги Палам аэропортида кўрсатмали учишлар бошлаб юборди. Геология, қишлоқ хўжалиги соҳасидаги жуда кўп экспертлар ва мутахассислар нефть ва табиий газ билан шуғулланувчи давлат комиссиясининг, пўлат ва шахталар министрлигининг вакиллари бу қанотли машинани қизиқиб кўздан кечирдилар.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

АФРИКАНИНГ ЯНГИ ДАВЛАТИ

Португалиянинг собиқ мустамлакаси, Африка қитъасининг ғарби-жанубида жойлашган Ангола 11 ноябрга ўтар кечаси мустақил давлат — халқ республикаси бўлиб қолди. Бу ерда беш асрдан кўпроқ вақтдан бери ҳилпираб турган Португалия байроғи Луанданинг ўн минглаб аҳолисининг шодиёна хитоблари остида қадимий Сан-Мигэл қалъасидан абадий туширилди. Бу байроқ ўрнига Африкадаги янги 47-мустақил давлатнинг қизил-қора байроғи кўтарилди. Ангола халқ озодлик ҳаракати (МПЛА) раҳбарлигида қарийб 15 йилдан бери эркинлик учун, мустамлака асоратига қарши курашиб келган Ангола халқининг қувончига Африканинг мустақил давлатлари, бутун тараққийпарвар инсоният қўшилмоқда. Ангола Халқ Республикаси ташкил топган биринчи кундаёқ уни Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари, Африка, Осиё, Латин Америкасидаги кўпгина давлатлар таниганликларини ва қўллаб-қувватлаётганликларини айтдилар.

МПЛА раиси Агостиньо Нето Ангола Халқ Республикасининг биринчи президенти программ нутқ сўзлади.

Мамлакат экономикаси, деди у, план асосига қурилади ва эндиликда империализмга эмас, балки Ангола халқининг манфаатларига хизмат қилади. Индустрлаштириш, қишлоқ жойларида кооперативлар ва давлат хўжаликлари тузиш лойиҳаларини амалга ошириш кўзда тутилади. Мустамлакачилар ҳукмрон бўлиб турган йилларда чет эл монополиялари талаб олиб кетаётган жуда бой табиий ресурсларнинг ҳаммаси давлат мулки бўлиб қолади.

Мустамлакачилик структураларини синдириб ташлашдан ва тубли ўзгаришлар қилишдан иборат бўлган бу программани бажариш осон иш бўлмайди. — Анголада қуролли интервенция давом этмоқда, бу интервенцияни мамлакатда ўзларининг қўлдан кетган позицияларини қайта тиклашга интилаётган халқаро империализм бузғинчи ФНЛА ва УНИТА группалари кўмакчилигида ташкил этди. Португалия фашистлари ва ёлланган Европаликларнинг ирқчи Жанубий Африка қўшинларининг кенг мададига таяниб МПЛА қуролли кучларига қарши уруш ҳаракатларини давом эттираётган ФНЛА ва УНИТА сиёсий саҳнада сақланиб қолиш учун яна бир марта зўр бериб уриндилар. Улар Нова-Лижбоа шаҳрида «Халқ Демократик Республикаси» деб номланган иккинчи республика тузилганлигини эълон қилдилар. Уларнинг фикрича бу янги «республика» чет эл қуролли интервенциясини «қонунлаштиришга» имкон беради ҳамда империалистик давлатларда ва Пекиндан ҳарбий ва бошқа ёрдамларни «қонуний» асосда бундан буён ҳам олиб туриш имкониятини беради. Бироқ шу нарса диққатга сазоворки, бу қўғирчоқ маъмуриятни шу кунгача битта ҳам давлат танигани йўқ. Аммо ҳарбий иттифоқ тузган ФНЛА ва УНИТА отрядлари интервенциячиларнинг кучлари билан бирга Луанда районида ва бошқа шаҳарларда МПЛА армияси позицияларига янги ҳужум бошладилар. Халқ армияси шимолда, жанубда ва шарқда Ангола халқининг мустақиллигини ва ғалабаларини ҳимоя қилиб шиддатли жанглар қилмоқда.

Ангола Халқ Республикаси, деди Африкадаги янги давлатнинг президенти А. Нето, мамлакатнинг территориал бутунлиги учун уни бўлиб юборишга қаратилган ҳар қандай уринишларга қарши охиригача курашишга ўзининг маҳкам бел боғлаганлигини таъкидлайди. Республика олиб бораётган антиимпериалистик курашда, деди президент Африка мамлакатларини, социалистик давлатларни, ер юзидаги барча тараққийпарвар кучларни ўзимизнинг табиий иттифоқчиларимиз деб ҳисоблаймиз.

ПОРТУГАЛИЯ: КУРАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Португалия ноябрь ойининг биринчи ўн кунлигида ташвишли кунларни бошдан кечирди. Реакция аввалги мағлубияти учун қасос олишга тайёрланаётганлиги ва халқнинг революцион ғалабаларига очиқдан-очиқ ҳужум қилиш ниятида эканлиги тўғрисида кўпгина маълумотлар олинди. Ўнглар Ангола мустақил деб эълон қилинган 11 ноябрь кунида ҳарбий исён бошламоқчи бўлдилар.

Компартия ва мамлакатдаги бошқа сўл кучлар халқни революцион ҳушёрликка даъват этдилар. Бир қанча зарур чоралар амалга оширилди, жумладан Португалия территориясидаги барча ҳарбий қисмлар жангга шай қилиб қўйилди.

Узоқ давом этган оғир сиёсий танглика дучор бўлган бу мамлакатда ғоят кескин вазият вужудга келди. Реакция ва яширин шароитда иш олиб бораётган фашистлар бу вазиятни янада кескинлаштириш учун бир қанча иғвогарлик ҳуружларини уюштирдилар: коммунистларга, касаба союз активларига ва тараққийпарвар кайфиятдаги ҳарбийларга ҳужум қилдилар, кўчаларда тартиб-қоидаларни буздилар, жамоатчилик тўпланадиган жойларда бомбалар портлатдилар ва ҳоказо.

Аммо улар террор қилиш йўлидаги айрим ҳуружлардан нарига ўта олмадилар. Халқ оммасининг ҳушёрлиги, унинг революция ғалабаларига қилинадиган ҳар қандай ҳамлага қатъий зарба беришга шай бўлиб турганлиги реакциянинг ҳуруж қилувчи отрядларининг бошлиқларига зўр таъсир кўрсатди. Ангола анча тинч вазиятда мустақил деб эълон қилинди ва байрам куни ҳеч қандай жиддий можаролар рўй бермади. Жанговар тайёргарликни кучайтириш тўғрисида берилган фармойиш бекор қилинди.

Аммо бу гапдан контрреволюцион кучлар ўз режаларидан воз кечди, деган маъно келиб чиқадими? Албатта йўқ, улар ўзларини панага олиб, ошкора зарба бериш учун қулай пайт келишини кутмоқдалар. Айни вақтда реакция яширин қўпорувчилик ҳаракатларини уюштириш тактикасини кенг қўлланмоқда. Улар қуролли кучлар ва сиёсий партиялардаги (шу жумладан ҳукумат ҳайъатига ўтган партиялардаги) ўнг унсурлардан ҳам, турли-туман тўдалар, шу жумладан сафбузар «сўллар»дан ҳам фойдаланмоқдалар. Реакциянинг асосий мақсади тараққийпарвар ҳарбийларни давлат раҳбарлигидан узил-кесил суриб чиқариш ва коммунистларни ҳукумат ҳайъатидан чиқиб кетишга мажбур этишдан иборат.

Португалия Компартияси ишчилар синфининг ва барча меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳимоя қилиб, контрреволюцияга қарши курашнинг олдинги сафларида бормоқда. Португалия Коммунистик партиясининг Бош секретари Алваро Куньял айтдики, коммунистлар ҳукумат составидан чиқиб кетмайдилар ва ҳукумат ҳайъатида иштирок қилишимиз билан эркинликни ва революциянинг бошқа ғалабаларини ҳимоя қилиш учун, Португалия сиёсатини ўнг томонга буриб юборишга йўл қўймаслик учун самаралироқ кураш олиб борамиз, деб ҳисоблайдилар.

Коммунистларнинг фикрича, ўнглар вужудга келтираётган хавф-хатарга йўл қўймаслик учун қуролли кучлар ҳаракатида тараққийпарвар унсурларнинг ролини кучайтириш йўли билан бу ҳаракатни қайтадан ташкил этиш, шунингдек реакционерларни ҳукумат ҳайъатидан чиқариш зарур.

АВСТРАЛИЯ ПАРЛАМЕНТСИЗ ҚОЛДИ

1974 йилда сайланган ва конституцияда белгиланган муддатнинг ярмисини ҳам ҳали тамомламаган Австралия парламенти генерал-губернатор Жон Керрнинг қарорига биноан тарқатиб юборилди: Австралия қонун чиқарувчи ҳокимиятсиз бўлиб қолди. Шу билан бир вақтда генерал-губернатор Керрнинг фармойишига биноан Г. Уитлем бошчилигидаги лейбористлар ҳукумати ҳам истеъфога чиқарилди.

1975—76 молия йилига мўлжалланган давлат бюджетининг ҳукумат тақдим этган лойиҳасини парламентнинг юқори палатаси — сенат тасдиқлашдан бош тортганлиги мамлакатда рўй берган мислсиз сиёсий ва конституцион танглик бошланиши учун бевосита туртки бўлди. Илгари вакиллар палатаси томонидан маъқулланган бу лойиҳа сенаторларнинг кўпчилиги томонидан рад этилди (вакиллар палатасида ҳукмрон лейбористлар партияси мустаҳкам кўпчиликка эга эди). Бу сенаторлар оппозициячи либераллар ва аграрлар партияларининг вакилларидир, аслини олганда катта бизнес манфаатларини ифодаловчи шахслардир.

Бу мушкулликдан қутилиш йўлини ҳукуматнинг ўзи кўрсатиб берган эди. Лейбористлар ҳукумати генерал-губернаторга сенатнинг муддатини эълон қилишни таклиф этган эди. Бироқ Жон Керр Британия қироличасининг вакили сифатида иш олиб бориб (чунки Австралия ҳануз Буюк Британиянинг доминиони бўлиб қолмоқда), ўнг оппозиция планларига очиқдан-очиқ мос келадиган ҳаракат қилди. Генерал-губернатор парламентнинг ҳар икки палатасини тарқатиб юбориш ва 13 декабрда муддатидан олдин парламент сайлови ўтказишни эълон қилиш билан бирга ўткинчи ҳукумат, деб номланган муваққат ҳукумат тузишни лейбористларга топширмасдан, балки оппозициячи либераллар партиясининг раҳбари Малькольм Фрейзерга топширди.

Бу ҳукумат тезлик билан қасамёд қилдирилганлиги ҳақиқатда, гарчи вақтинча бўлса ҳам, либераллар ва аграрлар ҳокимиятга қайтарилганлигини билдиради. Аммо кейинги парламент сайловларида сайловчиларнинг кўпчилиги либераллар ва аграрларни ёқламаганлиги маълум. Бунда гап лейбористлар ҳукумати миллий экономикани соғломлаштириш ва йирик монополияларнинг йиртқичлик фаолиятини жиловлаб қўйиш манфаатларини кўзлаб планлаштириб қўйган ижобий планларни барбод қилиш мақсадида реакция томонидан қилинаётган найранглар тўғрисида бораётир.

Бошқача сўз билан айтганда Австралиядаги ҳозирги сиёсий танглик мамлакатдаги синфий можароларни ҳеч шубҳасиз ўзида акс эттирмоқда, меҳнаткашлар билан эксплуататорлар ўртасида кескинлашиб бораётган зиддиятларни ифодаламоқда.

Шу кунларда бутун мамлакатда генерал-губернаторнинг очиқдан-очиқ антидемократик ҳаракатларига қарши норозилик тўлқинлари кенгайиб бораётганлиги тасодифий эмас. Лейбористлар партиясини қўллаб-қувватлаётган намойишчиларнинг кўп минг кишилик колонналари Австралиядаги йирик шаҳарларнинг кўчаларини тўлдириб юборди. Австралия касаба союзлари кенгаши раҳбарлигининг қаршилик кўрсатишига қарамай мамлакатдаги барча портларнинг ишчилари ва денгизчилари лейбористлар билан бирдамлик забастовкаси эълон қилдилар. Австралияда ялпи забастовка бошланиши эҳтимолдан ҳоли эмас.

Шу билан бир вақтда сиёсий партияларнинг ҳаммаси янги парламент сайловига тайёргарлик ишларини бошлаб юбордилар. Саноат ва молия магнатлари либераллар ва аграрлар эҳтиёжи учун сира аямай катта-катта маблағлар бермоқдалар. Касаба союз ташкилотлари лейбористларнинг сайлов кампаниясига маблағ тўплашга киришдилар. Австралия матбуотининг ёзишига қараганда сайловларнинг натижалари Австралия парламентидаги кучларнинг нисбатига таъсир қилибгина қолмай, шу билан бирга мамлакатнинг бўлажак конституцион тузилишига ҳам таъсир қилиши мумкин.

Ю. ФЕДУТИНОВ,
Ю. ЛОПАТИН.
Э. БАСКАКОВ.
(ТАСС).

КПСС XXV съездини кўп, арзон ва сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариш билан кутиб олишга аҳд қилган Тошкентдаги устки трикотаж буюмлари фабрикасининг ишчи-хизматчилари социалистик мусобақа байроғини тобора баланд тутмоқдалар. Корхонада ойлик ва квартал план-топшириқлари мунтазам ошириб бажарилаяпти. Зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб ишлаётган илғор тикувчилар сафи кун сайин ортиб бораётир. Суратда: корхона тикув цехининг пешқадам чеварлари: Кимё Маҳкамова билан Ҳадича Исмоилова ўртоқлар иш устида.

А. Тўраев фотоси.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

КЕКСА ҒАЛЛАКОР

КУРГАН ғалла хўжалиги илмий-тадқиқот институтининг конференцияси Заурал районидаги «Завети Ленина» колхозининг машҳур дала мудири, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги Фанлари академиясининг фахрий академиги Т. С. Мальцевнинг назарий хулосалари ва амалий тажрибасини ўрганишга бағишланди. Конференцияда олимлар, партия ходимлари, агрономлар, Урал, Сибирь, Қозоғистоннинг донгдор ғаллакорлари иштирок этдилар.

Тупроқни ағдармасдан, қора шудгор ва шудгор вақтида нам сақлаш борасидаги Мальцев методлари, бошқа агротехника усулларига олимларнинг ва тажрибакорларнинг докладларида юксак баҳо берилди.

Т. С. Мальцев — СССР Давлат мукофоти лауреати, 15 та китоб ва брошюра ҳамда 150 мақоланинг муаллифи. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. С. Мальцев яқинда 80 ёшга тўлди. Конференция иштирокчилари зауралик кекса ғаллакорни юбилей билан табриклаб, унинг илмий фаолиятида янги муваффақиятлар тилашди.

ЁШЛИК САРОЙИ

ДОНЕЦК давлат комиссияси «Юность» ёшлар саройини қурувчилардан қабул қилиб олди. Бу сарой лойиҳаси ВЛКСМ Марказий Комитетининг буюртмасига биноан тузилган.

Тоғ жинсларидан бамисоли белбоғ боғлагандек қилиб, пардозланган, ойна ва металдан ишланган улуғвор бино Ленин комсомоли номидаги боғнинг гулзорлари узра қанот қоқиб тургандек. Бинонинг ярқиллатиб пардозланган ва нодир алюминийдан ясалган осма шифтлари унинг фоесини ва 1200 киши сиғадиган концерт залини байрамлардагидек ясатилгандек қилиб туради. Бинони бўлиб турадиган пардалар кўтарилган ҳамоно ана шу зал спорт зали билан қўшилиб унга тағин беш юз томошабинни сиғдириши мумкин.

Саройда катта кутубхона, сузиш бассейни, виставка заллари, кафе бор.

ЧОРВАДОРЛАРГА ЁРДАМ

ОЛМАОТА. Кўктолдаги сабзавотчилик совхозида икки юз эллик гектардан ортиқ маданийлаштирилган ва сув чиқарилган жанубий Балхаш яқинидаги биринчи яйлов фойдаланиш учун қабул қилиб олинди. Яйлов комплексида насос станцияси ва ғоят серунум ёмғирлатиш агрегатлари бор. Қувур орқали яйловга Или дарёсининг бир ирмоғидан сув оқиб туради.

Бу йил Қозоғистон Семиречье районидаги минг гектардан зиёд суғориладиган яйлов барпо этилди. Уларни суғориш учун монтаж қилинган энг янги ёмғирлатиш машиналари суғориш каналларига ва ер ости чучук сув манбаларига уланган.

СУВ КЎПАЯДИ

ТУРКМАНИСТОН. Ҳовузхон сув омбори зонасидаги қўриқ массивларда катта ирригация системаси қурила бошланди. Магистрал ва тақсимлаш каналлари бир неча ўн километрга чўзилади. Уларнинг асосий қисми тубига ва деворларига бетон ётқизиш кўзда тутилган. Бу тадбир сувнинг шимилиб нобуд бўлишига бутунлай йўл қўймаслик имконини беради. Система ўн минг гектардан ортиқ серҳосил ерни суғорадиган бўлади.

Ҳовузхон қўриқ ерлари — ингичка толали пахта, дон ва бошқа экинлар етиштириладиган ғоят истиқболли катта зонадир. Бу ерда 120 минг гектарга яқин ерга сув чиқариш режаси тузиб қўйилди.

(ТАСС мухбири).

ЯНГИЛИКЛАР:

• Партиямиз съезди шарафига • Олимнинг юбилейи • Суғориладиган серўт яйловлар • Буюртмага биноан • Қарши чўли боғу-бўстонга айланмоқда • Табиат ва инсон

ФОТОЛАВҲАЛАР

Қарши чўлининг асрий тинчлиги йўқолди. Яйдоқ дашт инсон измига бўйсуниб боряпти. Қўриқ ерларда бульдозер, машина ва тракторлар овози тинмайди. Қудратли «пўлат отлар» шарофати билан чўл бағридан «юлиб олинган» катта-катта майдонлар шудгорлаб, баҳорга тахт қилиб қўйилмоқда. «Каршистрой»нинг сув иншоотлари қурилиши трестига қарашли 13-механизациялашган ишлар бошқармасининг СССР Олий Совети депутати Аъзам Азимхонов бош бўлган бульдозерчилари шу кеча-кундузда зарбдорларча меҳнат қилмоқдалар. Ҳар бир механизм билан пландаги 300 ўрнига 400 куб метр тупроқ ишлари амалга оширилмоқда. Бригада ҳозирлаган экинбоп майдон 800 гектардан ошди. Суратда: (юқорида) Қарши чўлқуварлари бригадаси бошлиғи А. Азимхонов ва ёш механизаторлар Бутуниттифоқ мусобақаси ғолиби, бульдозерчи Ҳ. Йўлдошев. Пастда — 15-совхозда ерлар текисланмоқда.

С. Баранников фотолари.

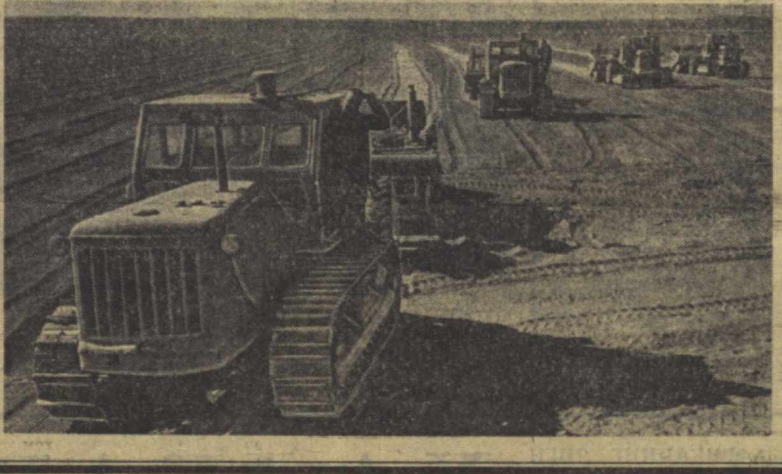

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАРЛАРИДАН

1976 йил ҳисобига

НУКУС. КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдирган «Узсельхозтехника» Қорақалпоғистон АССР бирлашмаси коллективи қишлоқ хўжалигига ишлаб чиқариш хизмати кўрсатиш тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин, ортиғи билан бажарди. Шу давр ичида пландан зиёд 376 минг сўмлик саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Ер ўзлаштириш ва текислаш 3,8 баравар, автотранспорт билан юк ташиш 2, машина трактор паркларига техникавий жиҳатдан хизмат кўрсатиш 3,1, чорвачилик фермалардаги оғир, қўл меҳнати сарф қилинадиган ишларни механизациялаштириш қўлами 8 баравар ўсди.

Тўққизинчи беш йилликнинг ўтган даври мобайнида 7503 трактор, 1646 автомобиль, 1611 пахта териш машиналари, 3299 трактор ва 1722 автомобиль двигателлари ремонт қилинди. Қишлоқ хўжалигига 8521 трактор, 1829 пахта териш машинаси, 1475 автомобиль ва бир қанча минг тонналаб минерал ўғит етказиб берилди.

«Узсельхозтехника» Қорақалпоғистон АССР бирлашмаси корхоналари 1976 йил ҳисобига ишламоқдалар. Йил охиригача пландан 600 минг сўмдан ортиқ саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва 1,2 миллион сўмлик ҳар хил иш қўламини бажаришга қарор қилинди.

Кузги экинлар униб чиқди

ҚИЗИЛТЕПА. Районда кузги бошоқли экинлар экилган майдонлар қийғос униб чиққан кўм-кўк майсалар билан қопланди. Бухоро районидаги хўжаликларда келгуси йил ҳосилининг дастлабки даракчилари буғдой ва арпа униб чиқди.

Бу йил кузда областда жами 4,5 минг гектар ёки планда белгиланганидан бир ярим баравар кўп майдонга кузги дон экилди.

Қуён гўшти топширилмоқда

ЖИЗЗАХ. Маҳаллий ўрмончилар савдо тармоқларига дастлабки бир неча юз килограмм қуён гўштини жўнатдилар. Тошкент, Қўқон, Термиз ўрмон хўжаликларидаги уларнинг ҳамкасблари ҳам қуён гўшти топширишга киришдилар.

Республиканинг ўрмон хўжаликларида қуёнчилик тўрт йил муқаддам ривожлана бошлаган эди. Эндиликда у ишлаб чиқаришнинг рентабеллик тармоғига айланди. Бу йил Ўзбекистон ўрмончилари давлатга камида 45 тонна қуён гўшти ва 18 минг дона қуён териси ёки ўтган йилдагидан бир ярим баравар кўп—топшириш мажбуриятини олдилар. Республикадаги барча ўрмон хўжаликларида қуёнчилик фермаларини барпо этиш кўзда тутилмоқда.

Янги паррандачилик фермаси

ПОП. «Ленинград» колхозида беш минг товуққа мўлжалланган янги паррандачилик фермаси фойдаланишга топширилди. Бу — областда беш йиллик бошидан буён ишга туширилган тўққизинчи паррандачилик фермасидир. Бу йил Наманган хўжаликлари йигирма миллион ёки беш йилликнинг биринчи йилида олинганидан икки баравар кўп тухум етиштирдилар. Шуниси диққатга сазоворки, шу давр ичида тухум етиштириш таннархи ўттиз процент камайди.

Автоматлар ишга туширилди

КЕГАЙЛИ районидаги «Қорақалпоғистон 40 йиллиги» совхози олис яйловларининг чўпонлари ва чорвачилик фермаларининг меҳнатчилари алоқачилардан яхши туҳфа олдилар. Бу ерда 50 номерли янги автомат-телефон станцияси ишга туширилди. Совхоз идораси, ферма устахонаси ишончли алоқа воситасига эга бўлди. Бу йил «Мўйноқ» ва «Орол», чорвачилик совхозлари, Охунбобоев номли совхоз ва бошқа хўжаликларда 200, 100 ва 50 номерли янги автомат-телефон станциялари ишлай бошлади.

Муддатидан илгари

АНДИЖОН областидаги Куйганёрда Қорадарё орқали янги темир-бетон кўприк қурилди. 467-поезднинг кўприк қурувчилари 1 миллион 200 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариб, объектни муддатидан уч ой олдин топширдилар.

ҲОДИСА

ЎЧАКИШГАН АЙИҚ

Ҳар йил дўлана пишиғида Молгузар тоғида айиқлар галаси кўпаяди. Йилқибоқар Шукур Юнусовнинг икки айиқ боласини тутиб олгани ҳақида «Известия» ва «Совет Ўзбекистони» газеталарида хабар қилинган эди. Шундан буён ҳам икки йилча вақт ўтди.

Молгузарда яна дўлана пишди. Жиззах районидаги Жданов номли колхознинг тоғ участкаси йилқибоқари Шукур Юнусов яна бир неча бор айиқлар тўдасига дуч келди. Улар аксарият ҳолларда одамдан қочар, хавф-хатар сезмаганда эса бепарволик билан дўланага ҳуруж қилишарди. Лекин айиқлардан бири «қайсар» чиқиб қолди. У бир неча марта тоғ дарасидаги қишлоқ йўлига тушиб келди. Сўқмоқ бошида кимнидир кутгандек узоқ чўнкайиб ўтирар, қон тўлган олазарак кўзлари аллақандай хавф-хатардан дарак берарди.

Тонгда бўриларга қўйилган қопқонлардан хабар олгани Танги дарасига кўтарилган йилқибоқар Ш. Юнусов бир булоқ устида отдан тушиб, эндигина ортга бурилган эди, дара устида гумбирлаган товуш эшитилди. Йилқибоқар йигит сесканган хаёлини йиғиштириб улгурмай баҳайбат айиқ тўғри уни мўлжалга олиб лапанглаб келарди. Айиқнинг авзойи бузуқ эди. Пичоқми, милтиқми? Йигит бир зум иккиланиб қолди. Ҳуржунда қолган милтиққа етолмай, ёнидаги пичоқни қўлига олди. Чапдаст ҳаракат билан ўзини булоқ бошидаги дўлананинг панасига тортди. Айиқ бир силтов билан уни дўлана билан қўшиб чангалга олди. Бир неча қадам нарида қолган от ер депсиниб кишнаб юборди. Йигит айиқнинг ҳамласи орасида унга бўйни ва елкаси аралаш икки-уч марта зарб билан пичоқ санчди...

Айиқ панжаларини бўшатишга мажбур бўлди. Лекин бу хавфнинг бутунлай чекиниши эмас эди. Йилқибоқар фурсатдан фойдаланиб от устидаги ҳуржунда қолган милтиққа ўзини отди. Айиқ ҳам эргашди. Бу пайтда от йигит билан айиқ ўртасида «балогардон» бўлиб турарди. Айиқ бир елка уриб отни учириб юборди. Лекин орадаги ғовнинг очилиши билан йигит қўшоғизнинг тепкисини босди. Миядан олинган мўлжал нишонга теккан эди. Айиқ бир талпинди-ю, шу заҳоти қалқиб йиқилди...

Қишлоқ қариялари она айиқни дарров танидилар. Бу ўша — икки йил бурун икки боласини олдирган айиқ эди. Тоғдаги шунча одамлар, овчилар орасидан йилқибоқар йигитни пойлаб, унга ҳамла қилганига ҳамма ҳайрон. Она айиқнинг ўч олишга шайланганı аниқ эди.

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ШИФОКОР МАСЛАҲАТИ

ФАСЛ КАСАЛЛИГИ

Бронхит касаллиги кўпинча кузда совуқ тушиши билан ва баҳор ойларида учрайди. Сурункали кечувчи бронхит билан касалланганлар чет мамлакатлар аҳолиси орасида ҳар ўн йил ичида икки баравар ошганлигини жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти (ВОЗ) маълум қилади.

Сурункали бронхитда, дастлаб йирик ва майда бронхларнинг шиллиқ қаватида яллиғланиш бошланиб, сўнгра касалланиш бронхларнинг ички қаватларига — бронх атрофидаги тўқималарга ва ўпкага тарқалади. Сурункали бронхитлар ўткир бронхитларни яхши даволамаслик натижасида ифлосланган ҳавони, папирос тутунини, кимёвий моддаларнинг буғини бронх шиллиқ қаватларига мунтазам таъсир этишидан келиб чиқади.

Бундан ташқари бронхитлар ўпка йиринглашидан, сурункали зотилжамдан микробларни бронх шиллиқ қаватига ўтишидан бошланади. Одатда сурункали бронхитлар билинар-билинмас, зимдан бошланиб, баъзан яширин кечади, фақат касаллик хуруж қилганда бемор йўталдан, нафас қисишидан ва кўкракдаги оғриқдан шикоят қилиб врачга мурожаат қилади. Касалликнинг олдинига енгил кўриниб, беморнинг шикоятлари кўп бўлмаса ҳам, у зўрайиб боради ва бронхлар шаклини, структурасини бузилишига олиб келади. Ҳаво етишмаслик ва юрак ишини издан чиқишига сабаб бўлади.

Сурункали бронхитнинг хавфлилиги шундаки, касаллик бошланишида касал ҳам, баъзи врачлар ҳам унга кераклигича аҳамият бермайдилар. Баъзан беморлар бронхит касаллигини даволашни охиригача олиб бормай, дори ичишни тўхтатиб қўядилар. Бемор ўзини шамоллашдан, ҳар хил зарарли кимёвий чанглардан сақламай бронхит қайталанишига йўл қўяди. Бронхит касаллиги қайталаниши бронхларнинг ва ўпка структурасининг бузилишига, ўпка ҳужайра тўқималарининг кенгайиши ва ўпка қон томирларида қон босими ошишига олиб келади.

Ўпка томирларида қон босими ошиб кетиши ва ўпка эмфиземасининг ривожланишини, юрак ишини қийинлаштиради. Айрим беморлар сурункали бронхит натижасида эмфизема бошланиб, юракнинг иши издан чиққандагина врачга мурожаат қиладилар.

Касаллик бошланишидан олдин беморнинг бурнидан сув оқади, овози бўғилиб, томоғи қичишади. Йўтал олдин қуруқ бўлиб, сўнгра оз-оз балғам ажралади. Кўкракда ва қовурға орасида оғриқ бўлади, оғриқ йўтал вақтида кўпаяди. Жараён бронхлардан ўпкаларга тарқалган сари йўтал кўпаяди ва балғамнинг ажралиши осонлашади. Биринчи 2-3 кунда беморнинг ҳарорати кўтарилади. Баъзан иситмаси ошмаслиги ҳам мумкин. Бемор бўшашади, совуқ қотади, мускуларда, белда ва оёқ-қўлларда оғриқ бўлади. Томир уриши тезлашади. Жараён майда бронхларга ва ўпкага ўтгач, бемор аҳволи оғирлашиб боради. Касаллик аломатлари ҳам кўпайиб иситмаси кўтарилади ва нафас олиши қийинлашади, лаблари кўкаради.

Бронхит касаллиги болаларда ва кексаларда оғир ўтади. Сурункали бронхит ўткир бронхитга нисбатан кўпроқ учрайди. У баъзан ҳар хил зарарли омилларнинг бронх йўлларига сурункали таъсир этишидан ёки ўткир бронхитни сурункали бронхитга айланишидан, баъзи бир хили ўпкани димланишига олиб келувчи юрак касалликлари натижасида келиб чиқади. Сурункали кечувчи бронхит ўпка тўқималарининг эластиклигини йўқолишига олиб келади, бу беморда тез-тез нафас қисилишига сабаб бўлади. Қон таркибида ўзгариш рўй беради. Сурункали бронхит ўпка склерозига, ўпка эмфиземасига ва ўпка ишининг етишмаслигига сабаб бўлади ва борабора юрак ишини ҳам издан чиқариши мумкин.

Ўткир ва сурункали бронхитларнинг олдини олишда организмни чиниқтириш, ҳар хил юқумли касалликларни келиб чиқишига йўл қўймаслик, нафас йўлларига, ўпкага ҳар хил зарарли газларни, чангни кимёвий моддаларнинг буғини киришига йўл қўймаслик катта аҳамиятга эга. Эрталаб ва кечқурунлари очиқ ҳавода гимнастика қилиш, илиқ сувда ҳўлланган сочиқ билан баданни артиш, душда ювиниш, ухлаш олдидан оёқларни совуқ сувда ювиш каби йўллар билан танани чиниқтириш бронхитнинг олдини олишда катта аҳамиятга эга.

Турар жойларни, хона ва цехларни тоза ҳолда сақлаш, вақти-вақти билан шамоллатиб туриш, оёқларни намдан сақлаш, умуман, шахсий гигиенага риоя қилиш бронхитдан сақланишликни асосий омилларидандир. Шамолланишдан, гриппдан, ангинадан сақланиш бронхитнинг олдини олиш деган сўз. Агар беморда бронхит касаллиги аниқланса уни дарҳол даволаш керак. Ўткир бронхитни сурункали бронхитга айланишига йўл қўймаслик лозим.

Бронхит касаллигининг олдини олишда чекишни ва спиртли ичимликлар ичишни тақиқлаш зарур.

Шаҳарларни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш, яхши шароитли уй-жойлар қуриш бронхит касаллигининг умумий олдини олиш тадбирларидан биридир. Бронхитни дорилар билан даволашда антибиотикларни роли катта, аммо антибиотиклардан тўғри фойдаланиш керак. Антибиотиклар билан даволашни, албатта, врач назорати остида олиб бориш шарт.

Т. ҲАЙДАРОВ,
Тошкент врачлар малакасини ошириш институти ассистенти, медицина фанлари кандидати.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитети
ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ-ВАГОН РЕМОНТИ ЗАВОДИ БАЗАСИДА
ЯНГИ ТАШКИЛ ҚИЛИНГАН
155-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1976 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

Қолипчилар, пассажир вагонларининг проводниклари (узоқ жойларга қатнайдиган поездларга). Ўқиш муддати — 1 йил.

Ҳаракатдаги составларни тузатувчи слесарлар, (тепловозлар), электр газ-пайвандчилар, слесарь-ремонтчилар, электр ускуналарини тузатиш ва хизмат кўрсатиш бўйича электромонтёрлар, тепловозлар, дизель-поездлар, электр ускуналарини ремонт қилиш бўйича слесарь, электриклар. Ўқиш муддати — 3 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҲАМДА СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДА ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАБ ҚАЙТГАНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчилар кунига уч маҳал овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги меҳнат ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

Қолипчилар группасида ўқийдиганлар ҳар ойда 40 сўмдан стипендия оладилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН БИТИРГАНЛАР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШДА ИМТИЁЗЛАРДАН ФОЙДАЛАНАДИЛАР.

ЎҚИШ ДАВРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ СТАЖИГА ҚЎШИЛАДИ.

Билим юртини тугатганлар темир йўл ходимларига бериладиган имтиёзлардан фойдаланадилар. Жумладан, Совет Иттифоқининг хоҳлаган шаҳрига бепул темир йўл билети берилади.

Кирувчилар аризага қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: паспорт, (туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома), маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, отаси ёки онасининг иш жойидан справка, мактабдан ёки ишлаб чиқариш корхонасидан характеристика, 3х4 см. ҳажмидаги 8 дона фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Ҳужжатлар якшанба кунидан ташқари ҳар куни эрталаб соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Червяков кўчаси, 12-уй (олдинги 125-мактаб, 63-автобус, 5, 12-трамвайларнинг «Фоменко кўчаси» бекати). Телефон: 91-14-07.

Телевидение

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 17.50 — ТОШКЕНТ. 17.55 — «Глобус». 18.25 — Ишчининг виждони — сифатга гаров. 18.55 — Ёзувчи минбари. 19.25 — «Ахборот». 19.40 — Сиёсий ва иқтисодий билимлар — оммага. 20.00 — М. И. Калинин туғилган кунининг 100 йиллигига (Москва). 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Пахтазор — мардлар майдони. 21.30 — Концерт. 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.30 — Хоккей: «Спартак» — «Динамо» (М.)

ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Қўғирчоқ фильм. 11.45 — «Киноальманах». 12.25 — Ўқув кўрсатуви. 17.50 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Экран дўстларни чорлайди. 20.00 — Ўқув кўрсатуви. 21.00 — Фильм-концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Ўқитувчи экрани. 20.35 — Тошкент янгиликлари. 20.50 — Телефильм. 21.20 — Эстрада концерти. 21.50 — Батька (бадиий фильм).

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/XI да Кўк эшик ортидаги аёл, 19/XI да Оқшомдан тушгача, 20/XI да Абу Райҳон Беруний.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19/XI да Туркман қизи, 20/XI да Ажаб савдолар, 21/XI да Ҳонума ҳоним.

Кино

Бобби — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Оқ қулоқчин — «ЧАЙКА», НАВОИЙ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун). «ДРУЖБА», «ҚОЗОҒИСТОН» (тонг соатларда).

Турк найзаси — «ҚОЗОҒИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тонг соатларда).

Африка фили — «ДРУЖБА» (тонг соатларда).

Виннету — Инчу-чун ўғли — «МОСКВА» (10.00, 13.00, 16.00, 18.30, 21.00).

СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг
АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: КПСС тарихи, қишлоқ хўжалик корхоналарини ташкил этиш ва иқтисод, физика ва биохимия, қишлоқ хўжалик мелиорацияси (профессор, фан доктори ёки кандидати, доцентлар);

кафедра доценти: сиёсий иқтисод;

кафедра катта ўқитувчилари: КПСС тарихи, ўсимликшунослик, пахтачилик, машина ремонти, металлар технологияси, қурилиш механикаси, гидротехник иншоотлар, марксча-ленинча фалсафа ва илмий коммунизм (2 ўрин);

кафедра ассистентлари ва ўқитувчилари: КПСС тарихи, марксча-ленинча фалсафа ва илмий коммунизм, гидромелиорация системаларини автоматлаштириш ва уларни эксплуатация қилиш, қишлоқ хўжалиги мелиорацияси, қурилиш механикаси, рус ва чет тиллари, чизмачилик (2 ўрин), жисмоний тарбия (3).

КОНКУРС МУДДАТИ — 1 декабргача.

Ҳужжатлар — Андижон пахтачилик институтига юборилсин.

●

ҚАРШИ КЕРАМИКА-ДРЕНАЖ ТРУБАЛАРИ ЗАВОДИГА

«КЭМО» прессчи-операторлари ва оператор ёрдамчилари, юк ташувчилар, прессни созловчилар, қуритиш барабанлари операторлари, кран-балкага хизмат кўрсатадиган ишчилар, тоннель печкаларини туширувчилар, тегирмончилар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай, ҳамда меҳнат ҳақига 40 процент коэффициент тўланади.

Мурожаат учун адрес: Қарши шаҳри, керамика-дренаж трубалар заводи.

Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси Биохимия институти коллективи катта илмий ходим С. К. Холиқовга акаси

Маҳкам ХОЛИҚОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000 ГСП Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.
Р. 03764. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 269.